



Martin og Jørn Erik Justesen
Grønnegadevej 58
4892 Kettinge

CVR nr. 13333734

FØLGEBREV TIL MILJØTILLADELSE

24-07-2019

Guldborgsund Kommune har d. 15. april 2019 modtaget ansøgning om § 16 b miljøtilladelse til, at det eksisterende produktionsanlæg overgår til ny husdyrregulering for husdyrbruget på Grønnegadevej 58, 4892 Kettinge. Der skal ikke gennemføres bygningsmæssige ændringer af eksisterende produktionsanlæg.

Der er ansøgt om følgende på landbrugsbedriften:

- Flexibilitet i svineproduktionen således at der kan produceres alle typer af svin i eksisterende staldanlæg med 25-49 % fast gulv i stierne.
- Et samlet bruttoproduktionsareal på 1.333 m² og samlet gylleoverfladeareal på 553 m².

Ansøgningen er fremsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 210942. Det er version 2 fra den 30. april 2019, som har dannet grundlag for miljøtilladelsen.

Afgørelse

I henhold til § 16 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøtilladelse til det ansøgte. Vilkårene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøtilladelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres den d.d. på Miljøstyrelsens hjemmeside for Digital MiljøAdministration DMA.mst.dk.

Miljøtilladelsen kan ses her: indsæt [link](#). Se under vedhæftninger.

Klagevejledning¹

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Hvis der indgives klage over afgørelsen fra anden side, vil du og din eventuelle konsulent blive orienteret herom.

Klagefrist

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt ansøger og offentliggjort på DMA (Digital MiljøAdministration) link: <https://dma.mst.dk/>. Ved offentlig bekendtgørelse regnes fristen altid fra bekendtgørelsen.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
NATUR
PARKVEJ 37
4800 NYKØBING F.
TLF +45 54731000
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 19/15703
SAGSBEHANDLER:
MARLENE BENDIX JENSEN
DIR +45 54732000
MARLJ@GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00
TORS KL. 9.00 – 17.00
FRE KL. 9.00 – 12.00

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. jf. lovbek. nr. 520 af 1. maj 2019, Kapitel 7 "klage og søgsmål"

En eventuel klage skal være korrekt indgivet via Klageportalen og tilgængelig for Guldborgsund kommune i Klageportalen senest den 21. august 2019.

Hvem kan klage

Afgørelser kan påklages af ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrbruglovens §§ 84-87.

Hvordan klager man

Klage skal ske ved brug af digital selvbetjening til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via Klageportalen på ét af følgende links <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>, <https://www.borger.dk/> eller <https://indberet.virk.dk/>. Søg efter "Klageportal" ved brug af de to sidstnævnte links. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske via Klageportalen.

Klagen sendes gennem Klageportalen automatisk til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afviser en klage, der ikke er indgivet via digital selvbetjening på Klageportalen. Nævnet kan dog undlade at afvise en klage, hvis der er særlige forhold, der berettiger fritagelse for brug af digital Klageportal.

Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Guldborgsund Kommune, på mail: teknik@guldborgsund.dk, telefon 5473 1000 eller ved at sende et brev til Guldborgsund Kommune, Center for teknik og Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. Husk at søge i meget god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden klagefristen udløber.

Klagegebyr

Når du klager skal du betale et klagegebyr, før at klagen betragtes som korrekt indgivet. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen i forbindelse med oprettelse af klagen. Du kan finde yderligere vejledning om gebyrordningen på Klageportalen på følgende link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>.

Virkning af, at der klages

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden (Miljø- og Fødevarerklagenævnet) bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen kan udnyttes, og ikke behøver at afvente en afgørelsen i klagenævnet. Udnyttelse af påklaget afgørelse er for ejers egen regning og risiko.

Eventuel domstolsprøvelse

Fristen for et eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen fra bekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

Marlene Bendix Jensen
Agronom, sagsbehandler

Guldborgsund Kommune er underlagt Persondataforordningen. Vi skal derfor give dig en række oplysninger om vores behandling af personoplysninger og dine rettigheder som registreret. Du kan læse mere herom på www.guldborgsund.dk/oplysningspligten. I fysiske breve er indholdet vedlagt.

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- *Konsulent for sagen; Max Jakobsen Miljørådgivning via E-mail: mjb@maxjakobsen.eu*
- *Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, Rolighed 7, 2., 4180 Sorø, via E-mail: sjl@sst.dk*
- *Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, via E-mail: mail@dkfisk.dk*
- *Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup, via E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk*
- *Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, via E-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk*
- *Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N., via E-mail: husdyr@ecocouncil.dk*
- *Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, via E-mail: dnguldborgsund-sager@dn.dk*
- *Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, via E-mail: natur@dof.dk*
- *DOF Storstrøm, v/ formand Bo Kayser, Pilevej 2, 4773 Stensved, E-mail: guldborgsund@dof.dk*



GULDBORGSUND

§ 16 B MILJØTILLADELSE

TIL HUSDYRBRUG MED SVINEPRODUKTION PÅ EJENDOMMEN GRØNNEGAVEVEJ 58,
4892 KETTINGE



GULDBORGSUND KOMMUNE
JULI 2019
SAGSNR. 19/15703

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE	3
1.1	BAGGRUND	3
1.2	DATABLAD	4
1.3	RESUME	5
1.4	AFGØRELSE	6
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE	8
2.1	GENERELLE FORHOLD	8
2.2	DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	8
2.3	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET	9
2.4	GØDNINGSPRODUKTION OG - HÅNDBLING	11
2.5	EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING	12
2.6	GENERELLE BEMÆRKNINGER	12
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	14
3.1	GENERELLE FORHOLD	14
3.2	LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	14
3.3	DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	18
3.4	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET	26
3.5	GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING	37
3.6	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER	41
3.7	EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING	42
3.8	ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV	43
4	OFFENTLIGHED OG HØRING	43
5	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	44
6	BILAG	44

1 RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har d. 15. april 2019 modtaget ansøgning fra Martin og Jørn Erik Justesen om miljøtilladelse til dyreholdet på ejendommen Grønnegadevej 58, 4892 Kettinge, som drives under CVR-nummer 13333734. Det forventes, at ejendommen overtages af Martin Justesen pr. 1. august 2019, og på dette tidspunkt vil driften forventeligt overgå til CVR-nr. 39313197.

Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk, og har skema nr. 210942. Det er version 2 af ansøgningsskemaet indsendt d. 30. april 2019, der ligger til grund for miljøtilladelsen.

Ansøger ønsker at det eksisterende anlæg overgår til nye regler, hvor der tages udgangspunkt i m² produktionsareal og overfladeareal på gødningslagrer.

Lovgivning

Den 1. august 2017 trådte en ny husdyrbrugslov¹ i kraft. Med den nye lov er anlæg og arealer blevet adskilt. Det betyder, at kommunen nu kun skal godkende anlæg og husdyrproduktion, mens anvendelse af arealer reguleres af generelle regler.

Med de nye godkendelses- og tilladelsesregler fra 1. august 2017 skal produktionen ikke længere bindes op på antal dyreenheder eller antal dyr. Nu skal godkendelser og tilladelser gives til et bestemt antal m² produktionsareal, et specifikt staldsystem og dyretype/dyretyper, samt m² gødningsoverfladeareal.

Produktionsarealet er dér, hvor dyrene kan opholde sig og afsætte gødning. Arealerne, hvor dyrene kun kortvarige eller slet ikke har adgang, tæller ikke med i arealopgørelsen over nettoareal.

Det er således typen af husdyr samt indretning og størrelse af staldenes produktionsareal samt typen af gødningsopbevaringsanlæg og overfladeareal på disse, der er afgørende for, hvilke krav der stilles i en miljøtilladelse.

Med de nye rammer for tilladelse opnås fleksibilitet i produktionen, idet der kan produceres forskellige typer og antal af grise på det tilladte produktionsareal kun begrænset af dyrevelfærdskravene.

Tidligere godkendelser

Der er på nuværende tidspunkt tilladelse til en produktion omfattende 4.300 smågrise (7,3-32 kg) og 4.300 slagtesvin (32-102 kg) pr. år på baggrund af VVM-screening fra 23. september 2002, miljøtilsyn gennemført den 25. juni 2014, og opfølgning derpå 23. september 2014.

Det er dette produktionsomfang, som danner udgangspunkt for 8 års drift og nudrift.

Samdrift med andre husdyrbrug

Der drives ikke andre husdyrproduktioner fra andre ejendomme under samme CVR-nummer.

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbek. nr. 520 af 1. maj 2019.

1.2 DATABLAD

Titel:	§ 16b miljøtilladelse af svineproduktion på Grønnegadevej 58, 4892 Kettinge
Godkendelsen omfatter:	1.333 m ² produktionsareal med 25-49 % fast gulv til alle typer af svin samt 553 m ² overfladeareal på gyllebeholdere.
Dato ikrafttrædelse:	24. juli 2019
Bedriftens navn og adr.:	Blandshavegaard, Grønnegadevej 58, 4892 Kettinge
CVR-nr. og P-nr.:	13333734 og 100.054.4461
CHR-nr.:	94739
Ejendomsnummer:	10502
Matr.nr. og ejerlav:	3a Grønnegade By, Bregninge m.fl.
Bedriftens ejer og ansøger:	Martin og Jørn Erik Justesen, Grønnegadevej 58, 4892 Kettinge, mobilnr. 60192813, E-mail: martin_justesen@hotmail.com
Konsulent:	Max Jakobsen Miljørådgivning v. Max Jakobsen, Dræby Fedvej 539, 5330 Munkebo, mobilnr. 31340717, E-mail: mjb@maxjakobsen.eu
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. E-mail: teknik@guldborgsund.dk, tlf. 5473 1000.
Forhøring af ejer/konsulent:	01.07.2019 – 02.07.2019
Nabo/partshøring i perioden:	03.07.2019 – 23.07.2019
Godkendelsesdato:	24.07.2019
Afgørelse annonceret:	24.07.2019
Klagefrist udløber:	21.08.2019
Søgsmålsfristen udløber:	24.01.2020
Retsbeskyttelse udløber:	24.07.2027

1.3 RESUME

Miljøtilladelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og omkringboende.

Ansøgt projekt

Der er søgt om tilladelse til svineproduktion i den eksisterende stald med et samlet bruttoareal på 1.333 m² indrettet med 25-49 % fast gulv. Desuden er der eksisterende gyllebeholdere med et samlet overfladeareal på 553 m².

Der bygges ikke nyt i forbindelse med dette projekt, og bygningsmassen ændres eller øges ikke i forhold til nudriften og 8 års driften.

For at have størst mulig fleksibilitet i svineproduktionen er der ansøgt om at kunne have alle typer af svin i stalden (flexgruppe svin) med gulvsystemet 25-49 % fast gulv. Samtidig er der søgt om et bruttoproduktionsareal svarende til 1.333 m², hvilket er en udvidelse på 173 m² i forhold til ved den nuværende og 8 års driften, hvor kun nettoproduktionsarealet er angivet.

Påvirkning af miljø, natur og landskab

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan det ansøgte gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides.

Ved overholdelse af de vilkår, som miljøtilladelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at de beskyttede naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter incl. bilag IV-arter omkring staldanlægget, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af den ansøgte produktion.

Samme vurdering er foretaget med hensyn til mulig påvirkning af øvrige følsomme naturområder eller Natura 2000 områder.

Vand- og Natura 2000 planerne blev vedtaget i december 2011.

Vandområdeplanerne for 2015-21 er vedtaget i juli 2016.

De seneste Natura 2000-planer er gældende for 2016-2021.

Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planerne.

Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til, om de vil kunne påvirke et vandområde eller Natura 2000-område væsentligt.

Med udgangspunkt i, at der ikke skal gennemføres bygningsmæssige ændringer er det vurderet, at disse ikke ødelægger/slører området's landskabsformer eller er i strid med kulturelle interesser i området.

Eventuelle nabogener

Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil det ansøgte ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af omkringboende naboer. I denne vurdering indgår faktorer som eksempelvis lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af ejendommen.

Da der ikke sker ændringer i anlæg eller dyrehold med denne miljøtilladelse forventes niveauerne for transporter samt lugt, ammoniak, støj, støv, fluer og andre skadedyr at være uændrede.

Husdyrproduktionen vil kunne medføre lugtpåvirkning af ejendommens nærmeste omgivelser, men lugtberegningerne viser, at samtlige geneafstande er overholdt.

BAT (Bedste tilgængelige teknik) og IE-husdyrbrug

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² omfatter implementering af dele af et IE-direktiv "Direktivet om industrielle emissioner m.v." fra EU³.

Da husdyrbruget har en ammoniakemission på over 750 kg NH₃-N (ammoniak) pr. år, er der fastsat vilkår i miljøtilladelsen, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af BAT.

Der er ikke tale om et IE-husdyrbrug i denne besætning.

Det er Guldborgsund kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet. I den forbindelse er det ligeledes vurderet, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra husdyrbrugets anlæg.

Konklusion

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra husdyrbrugets anlæg. Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøtilladelse til den ansøgte produktion, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i tilladelsen overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed § 16 b miljøtilladelse til husdyrproduktionen på landbrugsejendommen Grønnegadevej 58, 4892 Kettinge hørende til bedriften med CVR-nummer 13333734 med de stillede vilkår.

Der meddeles miljøtilladelse, da det samlede produktionsareal overstiger 100 m².

Miljøtilladelsen bliver meddelt i henhold til husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1, da den beregnede ammoniakemission fra anlægget, er på over 750 kg NH₃-N pr. år, men dyreholdet er under IPPC-grænsen/grænsen for IE-husdyrbrug.

Husdyrbruget er ikke vurderet teknisk, forurenings-/ eller driftsmæssige forbundet med andre husdyrbrug.

Der meddeles miljøtilladelse til et husdyrbrug med et samlet brutto produktionsareal på 1.333 m² og et overfladeareal på gødningslagrer på 553 m², fordelt på:

- 1.333 m² til alle typer af svin i stald med 25-49 % fast gulv
- 553 m² overfladeareal på gyllebeholdere

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1467 af 06.12.2018

³ Europa-Parlamentets og rådets Direktiv 2010/75/EU, af 24.11.2010, om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening).

Guldborgsund kommune meddeler miljøtilladelse til det ansøgte, da det vurderes, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik for ammoniakemission. Samtidig er det vurderet, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Miljøtilladelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet.

På baggrund af dette er der stillet en række vilkår i miljøtilladelsen. Hvor intet andet er nævnt træder vilkårene i kraft ved tilladelsens ibrugtagning.

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser/ændringer i produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg eller ændres til andre dyretyper end de tilladte, før ændringen er anmeldt og godkendt af Guldborgsund kommune.

Udnyttelse og kontinuitet

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Hvis den meddelte miljøtilladelse ikke har været udnyttet helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud jf. § 59 a i husdyrbrugloven.

Der opstår først kontinuitetsbrud, hvis produktionen/den driftsmæssige udnyttelse kommer under 50 % af den mulige produktion jf. dyrevelfærdsreglerne på mindre end 25 % af det samlede tilladte produktionsareal.

Andre tilladelser, godkendelser og dispensationer

Der gøres opmærksom på, at denne afgørelse ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning, som skal søges separat.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser, også selv om disse regler er skærpende i forhold til denne miljøtilladelse.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig samt ved ophør af husdyrproduktionen. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang og staldindretning

4. Husdyrbruget har maksimalt tilladelse til følgende produktionsareal med den angivne staldindretning, antal m² og dyretype i de enkelte staldafsnit – se i øvrigt bilag 3:

Staldanlæg	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Svinestald	Flex-gruppe Alle svin; 25-49 % fast gulv	1.333
I alt		1.333

Over Brusning og rengøring

5. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier inklusiv gulvarealer holdes tørre, samt at stalde, ventilation- og fodringsanlæg holdes rene.
6. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte. Eventuelle rester af foder eller gødning skal tilføres gyllebeholder.

Ventilation

7. Ventilationsanlæggene skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst én gang årligt. Eftersyn og rengøring skal noteres i driftsjournal/egenkontrol.

Energi- og vandforbrug

8. Staldventilatorer og andre mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henholdt til producentens anvisninger, således at unødigt støj og el-forbrug undgås. Autoriseret service skal noteres i logbog.
9. Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.

Spildevand

10. Al vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lign. skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.
11. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødning m.v., således at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn m.v.

Affald

12. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.
13. Kasseret foder og oprensede foderrester skal opbevares på fast bund og overdækkes med plast eller tilføres gyllebeholder.

Råvarer, hjælpestoffer og kemikalier

14. Smøreolier og lignende olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
15. Såfremt der på bedriftens arealer anvendes flydende handelsgødning skal det opbevares i tanke på fast plads med afløb til gyllebeholder eller anden beholder.

Beredskabsplan

16. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.
17. Virksomhedens beredskabsplan skal løbende vedligeholdes, og oplysningerne i den skal altid være opdateret. Planen skal revideres årligt eller efter behov for tilretning/ændring af procedurer i forbindelse med uheld.
18. Senest tre måneder efter denne miljøgodkendelse er taget i brug, skal der indsendes kopi af bedriftens beredskabsplan. Planen skal godkendes af Guldborgsund Kommune.
19. Forurening som følge af driftsuheld, hævværk eller lignende skal hurtigst muligt meddeles til Guldborgsund Kommune og noteres i logbog. Uden for normal åbningstid kan miljøvagten og/eller beredskabet kontaktes på telefon 114. Uanset kontakt til miljøvagt/beredskab skal Guldborgsund Kommune kontaktes først kommende hverdag efter forureningen.

2.3 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

Lugt

20. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde og gødningsoplæg, der vurderes at være væsentlig større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Evt. udgifter til undersøgelsen påhviler ejer.

21. Såfremt tilsynsmyndigheden ved tilsyn vurderer, at bedriften giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne. Planen skal fremsendes til tilsynsmyndigheden til godkendelse, og der skal derefter gennemføres afhjælpende foranstaltninger.
22. Omrøring af gyllen i gyllebeholder i forbindelse med gødningsudbringning må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel. Med "umiddelbart" forstås ca. et par dage.
23. Omrøring af gyllen skal koncentreres over så kort tid som muligt, dvs. nogle få uger om året, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt.
24. Flydelagene skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholder, evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Ved pumpning af gylle fra en beholder i flere dage i træk, skal reetableringen først ske, når sidste pumpning er afsluttet.
25. Såfremt der opstår lugtgener i forbindelse med omrøringen og udbringningen af gyllen og tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentlige for omkringboende, kan Guldborgsund Kommune stille skærpede krav til omrøring, afhentning og udbringning af gyllen.

Fluer og skadedyr

26. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport

27. Transport af dyr, foder og gylle til og fra ejendommen skal foregå ved hensynsfuld kørsel og som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00. Der vil dog kunne ske afvigelser.

Støj fra anlæg og maskiner

28. Husdyrbrugetsbedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelser overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag – fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A) (8 time)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A) (1 time)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)* (½ time)

*Støjniveauets maksimalværdi – målt ved tidsvægtning fast – må om natten ikke overstige 55 dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

29. Hvis Guldborgsund Kommunes finder det nødvendigt, skal bedriften for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og/eller beregning om året. Dokumentationen skal sendes til Guldborgsund Kommune sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen.

30. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold, eller efter anden aftale med Guldborgsund Kommune.

Støv fra anlæg og maskiner

31. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Væsentlighed skønnes af Guldborgsund kommune.

Lys

32. Ved indretning og drift af husdyrbruget skal det sikres, at naboerne ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer o.l.

2.4 GØDNINGSPRODUKTION OG - HÅNDTERING

Gødningstyper og mængder

33. Husdyrgødningen skal håndteres som gylle fra samtlige staldafsnit.
34. Husdyrbruget har maksimalt tilladelse til følgende m² overfladeareal på gødningsopbevaringsanlæg på de angivne anlæg:

Gødningsanlæg	Overfladeareal (m ²)	Overdækning	Volumen (m ³)
Gyllebeholder - G1	381	Flydelag	1.530
Gyllebeholder - G2	159	Flydelag	510
Forbeholder	13	Fast	46
I alt	553		2.086

35. Der skal foreligge aftale om opbevaring af husdyrgødning på anden ejendom/biogasanlæg svarende til 400 m³ pr. år.
36. Gyldig kontrakt om afsætning af husdyrgødning til Nysted Biogasanlæg skal til enhver tid kunne fremvises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune.
37. Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning skal svare til mindst 9 måneders tilførsel.
38. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læseplads med afløb til pumpeump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpeumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholder skal læsepladsen og pumpeump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild skal pumpes op i gyllebeholder eller vogn.
39. En eventuel læseplads ved gyllebeholder skal overholde kravene jf. Landbrugets Byggeblad for læseplads for gyllevogne.

40. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholdere eller gyllebeholder og – vogn skal der være opsyn med overpumpningen.
41. Hvis en gyllebeholder ikke skal bruges mere, skal den tømmes helt og rengøres. Kommunen skal have besked om, at beholderen er taget ud af brug.

Zink til smågrise

42. Udgør gyllen fra smågrise tildelt receptpligtigt medicinsk zinkoxid over 20 % af den samlede gylle skal dette oplyses til tilsynsmyndigheden.

2.5 EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING

43. Nedenfor præciseres hvilken type af dokumentation, bedriften skal præstere. Denne dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.
 - Til dokumentation for produceret dyretype kan gødningsregnskabet samt produktions/effektivitetskontroller eller lignende anvendes.
 - Til dokumentation for type og størrelse af produktionsarealer og gødningsopbevaringsanlæg kan bygningstegninger anvendes.
 - Til dokumentation for vilkår vedrørende affaldshåndtering er overholdt, skal der opbevares dokumentation for korrekt bortskaffelse.
 - Logbog med registrering af autoriseret service af staldventilation og andre mekaniske anlæg.
 - Logbog over flydelag på gyllebeholdere samt kopi af rapporter fra beholderkontrollen.

2.6 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af husdyrbruget skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., § 59 a bortfalder denne miljøgodkendelse, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter meddelelse.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 59 a vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden

følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del. Det vil sige hvis dyreholdet ligger under det i denne godkendelse maksimale tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving eller eksempelvis sygdomsudbrud, betragtes som kontinuitetsbrud. Udnyttelse anses for at foreligge, når mindst 25% af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssigt udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50% af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 39 kan kommunen påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudset ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan kommunen nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Bekendtgørelse nr. 1076 af 28.08.2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.'s krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Kravet om kontrol af gyllebeholdere jf. bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012.
- Affaldsbekendtgørelsen nr. 224 af 08.03.2019 som blandt andet pålægger erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald, og sikre at væsentlige dele af deres genanvendelige affald bliver genanvendt. Desuden forbyder bekendtgørelsen private og erhvervsvirksomheder at afbrænde affald.
- Guldborgsund Kommunes affaldsregulativer, sætter en række krav til opbevaring og bortskaffelse af farligt affald herunder medicin affald.
- Guldborgsund Kommunes forskrift for opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier.
- Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, nr. 1686 af 18.12.2018.
- Vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter af 01.01.2015
- Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring mm. af døde produktionsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 1611 af 10.12.2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Ovenstående liste er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses.

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
24. juli 2019

Marlene Bendix Jensen
Sagsbehandler/Agronom

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

3.1 GENERELLE FORHOLD

Tilladelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på Grønnegadevej 58, 4892 Kettinge ejet af Jørn Erik Justesen. Til ejendommen er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 94739, og ejendommen drives af Martin og Jørn Erik Justesen under CVR-nr. 13333734.

Under generelle forhold er der sat vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt de stillede vilkår. Samtidig skal alle, der er ansatte på bedriften være bekendt med vilkårene i tilladelsen.

Desuden er der stillet vilkår om, at Guldborgsund Kommune altid skal orienteres om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig samt ved ophør af husdyrproduktionen.

Begrundelsen for disse vilkår er, at kommunen hurtig skal kunne komme i kontakt med ejer og/eller driftsansvarlig i tilfælde af problemer på ejendommen.

Samtidig skal der gennemføres vurdering af eventuelle behov for særlige tiltag i forbindelse med ophør af husdyrproduktionen.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at når de stillede vilkår overholdes, er der taget højde for forudsætningerne for denne tilladelse.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Husdyrbrugets anlæg er placeret i landzonen. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Grønnegadevej 56, som ligger ca. 195 meter øst for staldanlæggets hjørne. Grønnegadevej 52, som ligger ca. 600 meter mod øst, er nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, som er at betragte som udgangspunkt for en samlet bebyggelse. Nærmeste byzoneområde er ved Kettinge, som ligger ca. 2.100 meter mod sydøst.

Nedenstående kort viser placeringen af omkringboende i forhold til husdyranlæggets placering.



Kort 1. Beliggenhed i forhold til omkringboende.

Med denne miljøtilladelse gennemføres der ikke ændringer eller udvidelser af staldanlægget eller gødningslagrer. Der er angivet nettoproduktionsareal i 8 års og nudrift og bruttoproduktionsareal i ansøgt drift samt søgt om mulighed for at producere alle typer af svin. Dette betyder, at der med tilladelsen vil kunne være en let forøget forurening i forhold til beregninger foretaget for den nuværende drift. På baggrund heraf skal anlægget overholde gældende afstandskrav.

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbruglovens kap. 2 (§ 6, § 7 og § 8) er angivet i nedenstående tabel. Afstandene er målt fra nærmeste punkt fra anlægget til områdetypen.

Tabel 1. Anlæggets placering ift. afstandskrav

	Afstand fra anlægget
Ikke almene vandforsyningsanlæg – <i>"Store Musse eller Herritslev"</i> <i>Krav 25 meter</i>	ca. 1.500 meter
Almene vandforsyningsanlæg – <i>"Kettinge Vandværk"</i> <i>Krav 50 meter</i>	ca. 3.200 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer over 100 m ² – <i>"sø syd for ejendom"</i> <i>Krav 15 meter</i>	ca. 100 meter
Offentlig vej og privat fællesvej – <i>"Grønnegadevej"</i> <i>Krav 15 meter</i>	ca. 70 meter
Levnedsmiddelvirksomhed – <i>Krav 25 meter</i>	>1000 meter
Beboelse på samme ejendom * – <i>Krav 15 meter</i>	ca. 45-50 meter
Naboskel – <i>"mod vest"</i> <i>Krav 30 meter</i>	ca. 42 meter
Nabobeboelse – <i>"Grønnegadevej 60"</i> – afstand fra gyllebeh. <i>Krav 50 meter</i>	ca. 75 meter
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidig byzone- eller sommerhusområde – <i>"Ved Kettinge"</i> <i>Krav 50 meter</i>	ca. 2.100 meter
Område i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende – <i>"ved Kettinge"</i> <i>Krav 50 meter</i>	ca. 2.100 meter
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzonen, og som har anden ejer end driftsherren – <i>Udgangspunkt i Grønnegadevej 52</i>	ca. 600 meter
Kategori 1-natur – ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder – <i>"kransnålalgesø mod sydøst – mellem Stubberup og Nysted"</i> <i>Krav 10 meter</i>	ca. 4.600 meter
Kategori 2-natur – ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder – <i>"højmose mod syd ved Stubberup"</i> <i>Krav 10 meter</i>	ca. 3.200 meter

*Afstandskravet gælder kun ved etablering af anlæg, eller udvidelser/ændringer der medfører forøget forurening.

Det vurderes, at alle gældende afstandskrav er overholdt.

Alle dræn er ikke kortlagt, og der er ikke muligt med sikkerhed at vide, om afstandskravet på 15 m til dræn er overholdt. Dette er dog ejers ansvar.

Udformningen af ejendommens anlæg fremgår af nedenstående kort.



Kort 2. Oversigtskort over anlægget.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer at alle gældende afstandskrav jf. Kap. 2 i husdyrbrugloven er overholdt. Der er således ikke meddelt dispensationer i forhold til de generelle afstandskrav, eller opstillet specifikke vilkår i forbindelse hermed. Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, ved overholdelse af de meddelte vilkår for lugt, støv, lys og støj, som følge af anlæggets placering og lokalisering i forhold til de generelle afstandskrav.

3.2.2 Bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger

Anlægget er placeret således at alle krav mht. bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes. Anlægget ligger desuden uden for fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, sø- og å-beskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, §3-beskyttede naturområder, §7-beskyttede naturområder, skovrejsningsområder, lavbundsarealer, kystnærhedszone, større sammenhængende landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Anlægget ligger inden for område "større sammenhængende landskaber" jf. Kommuneplan 2017-2029.

Da der ikke gennemføres ændringer i anlægget, vurderes det ikke af væsentlig betydning.

Der gennemføres med denne miljøtilladelse ikke bygningsmæssige ændringer, og det vurderes på den baggrund, at krav til bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes.

Anlægget overholder gældende regler, og der er ikke behov for at dispensere efter gældende lovgivninger. Der er således ikke vurderet behov for at stille vilkår i relation til bygge-, beskyttelseslinjer eller fredninger.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger er overholdt. Produktionen vurderes derfor ikke at have væsentlig påvirkning på disse.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskab

Anlægget ligger i et område præget af åbent landbrugsland med spredt bebyggelse større og mindre beplantninger. Stald og gødningslagre ligger i tilknytning til hinanden, og fremstår herved som en samlet enhed.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.

Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Anlægget fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle eksisterende bygningsanlæg er opført i tilknytning til hinanden. Således udgør ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig enhed. Se bilag 1 "Oversigt over produktionsanlæg".

Der er ikke planlagt afskærmende beplantning omkring ejendommen, idet det vurderes, at anlæggets fremtræden i forhold til landskabet vil være uændret, da der ikke opføres nyt byggeri.

Der er etableret almindelige udendørs lyskilder. Desuden vil der være lys i staldene i perioder, men ikke lyskilder, der vurderes at påvirke omgivelserne væsentligt.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de landskabelige hensyn varetages, da der ikke opføres nyt byggeri i forbindelse med projektet.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Landskabelige værdier

Husdyrbruget er placeret i landzonen i et område, som i kommuneplan 2017-2029 er udpeget som jordbrugsområde. Størstedelen af disse områder består af jordbrug i almindelig drift, og er hovedsagligt forbeholdt jordbrugserhvervet. Driftsmæssigt nødvendige anlæg i relation til jordbrugserhvervet kan tillades. Disse skal dog tilpasses beskyttelsesniveauet mest muligt.

Der gennemføres ingen nybyggeri i forbindelse med denne tilladelse.

Landskabet omkring ejendommen er karakteriseret ved, at være relativt fladt med spredte læhegn og beplantninger, landbrugsejendomme, enkelte fritliggende huse og mindre landsbyer.

Kulturhistoriske værdier

Anlægget ligger uden for områder udpeget som kulturmiljøer. Ca. 700 meter mod øst ligger nærmeste kulturmiljø "Syttensbanken". Kulturmiljøet vil ikke blive berørt af denne miljøtilladelse af husdyrbruget.

Nærmeste beskyttede fortidsminde er beliggende ca. 900 meter mod øst fra anlægget. Da anlægget ligger uden for beskyttelseszonen på 100 meter, vurderes det, at fortidsmindet ikke blive berørt af denne tilladelse.

Naturmæssige værdier

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for områder registreret som særlige naturområder eller jordbrugsområder med særlige naturværdier.

Ejendommen ligger lige inden for grænsen af et stort område udpeget som økologisk forbindelse.

Ifølge kommuneplan 2017-2029 skal større tekniske anlæg og byvækst undgås inden for disse områder, eller anlægges så spredningsmulighederne ikke forringes. Ved større tekniske anlæg menes veje, jernbaner, bebyggelser og intensivt dyrkede arealer.

For øvrige forhold vedr. naturmæssige værdier henvises til afsnit 3.4.1.

Geologiske værdier

For geologisk interesseområder gælder bl.a., at inden for de arealer, som er udpeget til Nationale eller Regionale Geologiske Interesseområder, skal der tages særlige hensyn til geologien. Byggeri og anlægsarbejder, tekniske anlæg, skovrejsning, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal søges udført på andre lokaliteter, og kan kun finde sted, hvis der ikke kan findes et alternativ.

Bedriften er beliggende uden for Geologiske Interesseområder.

Da der ikke skal bygges i forbindelse med projektet, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig indflydelse på de geologiske værdier i området.

Nærmeste Geologiske Interesseområde ligger ca. 4 km mod syd.

Rekreative værdier

Ejendommen ligger uden for frilufts-/ eller rekreative områder. Nærmeste område ligger ca. 1.500 meter mod nordvest (Store Musse).

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at miljøtilladelse af de eksisterende anlæg til husdyrbruget ikke vil ændre på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at det ikke vil have væsentlig indflydelse på udpegede kulturmiljøer eller hensyn til kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, rekreative værdier herunder økologiske forbindelseslinjer og lignende regionale udpegninger.

Samlet vurderes det, at det konkrete projekt ikke har en væsentlig virkning for de ovennævnte områder og værdier, og at det ansøgte er uden væsentlig landskabelig og visuel betydning for omkringboende.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang og staldindretning

Husdyrbrugets produktionsramme reguleres ud fra antal m² produktionsareal og m² overfladeareal på gødningslagrer, den såkaldte "stipladsmodel".

Denne model forudsætter, at lugt- og ammoniakemissionen vil være relativ konstant uanset produktionsforhold.

Ved vurdering af husdyrbrugets miljøbelastning beregnes emissionerne med udgangspunkt i de valgte typer af dyr, staldsystemer, gødningslagre samt eventuel anvendelse af miljøteknologier.

Ansøger har søgt om mulighed for at udnytte miljøtilladelsen til produktionsarealet, med den fleksibilitet det giver med hensyn til typen af grise samt antal producerede grise og størrelsen på disse. Dette er håndteret og beregnet med udgangspunkt i worst case betragtninger med udgangspunkt i anvendelse af flexgruppen "alle svin, 25-49 % fast gulv".

I praksis betyder dette, at der er tilladelse til af producere både smågrise, slagtesvin og søer i stalden, og i varierende størrelser og antal, så længe velfærdskravene overholdes.

Der er ingen ændringer i bygningsmassen, og der inddrages ikke umiddelbart nyt produktionsareal.

Der er dog ansøgt om tilladelse til det at have grise på stalden samlede areal (bruttoareal) uden hensyntagen til arealer, som ikke nødvendigvis indgår under definitionen for produktionsareal.

Produktionsarealet er det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign. Servicerum, gangarealer m.v., og stadskelelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes således ikke.

Husdyrbruget drives konventionelt, og den ansøgte produktion i staldene er skitseret i nedenstående tabel. Det er disse dyretyper, staldsystemer og de anførte antal m² produktionsareal, der er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegninger sammen med m² overfladeareal på gødningsanlæg, som omtales i afsnit 3.5.

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget indrettes og drives som angivet i tabel 2.

Der kan henvises til bilag 1. "Oversigt over produktionsanlæg" for skitsering af placering af stald og gyllebeholdere på oversigtskort samt bilag 3 for tegning af stald.

Tabel 2. Staldafsnit

Staldanlæg	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal – Brutto (m ²)
Svinestald	Flex-gruppe Alle svin; 25-49 % fast gulv	1.333
I alt		1.333

Produktionsarealets størrelse og dyrevelfærdsreglerne afgør, hvor mange dyr der maksimalt må være i staldene. Dyrevelfærdsreglerne skal til enhver tid være overholdt.

Der skal jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 33, stk. 2 foretages en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget foretaget inden for de seneste 8 år.

Da der ikke er gennemført ændringer i produktionen inden for de sidste 8 år er både 8 års og nudriften er opgjort på baggrund af VVM-screening fra 23. september 2002, miljøtilsyn gennemført den 25. juni 2014, og opfølgning derpå 23. september 2014.

8 års og nudrift er opgjort på baggrund af nettoareal (produktionsareal) som foreskrevet i Miljøstyrelsens vejledning.

Der har ikke været gennemført ændringer i gødningsopbevaringslagrene inden for de sidste 8 år.

For oversigt over 8 års drift, nudrift og ansøgt drift se nedenstående tabel.

Tabel 3. 8 års drift, nudrift og ansøgt drift.

Staldanlæg	8 års drift <i>Baggrund</i>	Nudrift <i>Baggrund</i>	Ansøgt drift
Svinestald	Smågrise Toklima, del. spaltegulv 260 m ² Slagtesvin Del. Spaltegulv, 25-49% 900 m ²	Smågrise Toklima, del. spaltegulv 260 m ² Slagtesvin Del. Spaltegulv, 25-49% 900 m ²	Flex-gruppe Alle svin; 25-49 % fast gulv 1.333 m ²

Fleksibilitet og udnyttelse

Der er søgt om fleksibilitet i stalden, således at der er mulighed for at skifte mellem alle typer og størrelser af svin på 25-49 % fast gulv.

Med de nye regler i husdyrbrugloven tillades produktionsarealet med den ansøgte dyre-/staldtype. Der er således mulighed for at udnytte stalden mere eller mindre.

I henhold til beregningsmetoderne er ammoniakfordampningen og lugtemissionen styret af størrelsen af gødningsoverflader og ikke afhængig af antal kg dyr på stald på et givet tidspunkt. Der er derfor mulighed for fleksibilitet inden for det godkendte produktionsareal. Dog inden for de vilkårsfastsatte grænser. Der er således taget højde for en "worst case" situation i relation til ammoniak- og lugtemission.

Staldanlæggene kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for de fastlagte vilkår og grænser jævnfør dyrevelfærdsreglerne.

Enhver ændring ud over det fastsatte i vilkår kræver fornyet tilladelse.

Der opstår først kontinuitetsbrud, hvis produktionen kommer under 50 % af den mulige produktion på mindre end 25 % af det samlede tilladte produktionsareal.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlige virkninger på omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

3.3.2 Overbrusning og rengøring

Overbrusning skal benyttes efter forskriften i Lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin. I staldene bliver overbrusningen brugt til at styre dyrenes gødeadfærd, til nedkøling af dyrene i varme perioder og dermed renholdelse af stierne.

Vandforbruget til rengøring af stalde kan minimeres ved at sætte staldene "i blød" og derefter vaske med højtryksrensere. Både iblødsætning og højtryksrensning er vandbesparende.

Ved udbrud af sygdomme kan det være nødvendigt at desinficere staldene med godkendte midler i forbindelse med rengøring.

Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne. Herunder skal det sikres, at stier inklusive gulve holdes tørre og rene, samt at stalde, ventilations- og foderanlæg holdes rene. Dette er begrundet i, at beskidte mekaniske anlæg kan medføre øget energiforbrug og eventuelt øgede lugtgener. God staldhygiejne vil være med til at forebygge eventuelle lugtgener og unødigt høj ammoniakfordampning. Til god staldhygiejne hører blandt andet, at stierne holdes rene og tørre. Samtidig forebygger renholdelse af område med foder, at skadedyr tiltrækkes og opformeres.

Vilkår om, at rester af foder og/eller husdyrgødning skal tilføres gyllebeholder skal medvirke til, at der ikke er øget risiko for tiltrækning af skadedyr, eller forurening af området omkring anlægget.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår til renholdelse og god staldhygiejne vil anlægget ikke medføre væsentlige gener for omkringboende.

3.3.3 Ventilation

Der er mekanisk ventilation i stalden.

Der er stillet vilkår om, at ventilationsanlægget, herunder vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger samt, at luftafkast skal holdes rene. Begrundelse herfor er, at det skal sikre den meste optimale ventilation og reducere støj og energiforbruget.

Kommunes vurdering

Guldborgsund kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår til driften af ventilationsanlægget, ikke vil være væsentlig påvirkning af omkringboende eller det omgivende miljø.

3.3.4 Fodring

På baggrund af "stipladsmodellens" forudsætninger for beregninger af emissioner af lugt og ammoniak er den ernæringsmæssige styring af ammoniakemissionen allerede indarbejdet i husdyrbrugloven.

Der er ikke stillet vilkår om anvendelse af en foderblandings-/foderstrategi der omfatter fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat og/eller fytase. Tilsætning af fytase betyder, at fosfor i foderet bliver mere tilgængeligt, og mindre udskilles. Begrundelsen herfor er, at miljøtilladelsen omfatter dyretyper, hvor det er vurderet, at der med de nuværende normtal for fosforudskillelse i gødningen leves op til krav jf. gældende BAT-konklusioner samlet set jf. Miljøstyrelsens vejledning⁴.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der i relation til opbevaring, håndtering og brug af foder ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne. Der er ikke fundet grundlag for at stille yderligere skærpede vilkår til opbevaring, håndtering og anvendelse af foder.

⁴ Link: <http://husdyrvejledning.mst.dk/vejledning-til-bekendtgoerelserne/husdyrgodkendelses-bekendtgoerelsen/15-krav-til-indretning-og-drift-mv-af-husdyrbrug/>

3.3.5 Energi-/ og vandforbrug

Energi

Energi anvendes primært til ventilation, foderbehandling, opvarmning, håndtering af gylle og belysning.

Energiforbruget forventes uændret, da der ikke gennemføres større ændringer eller udvidelser med denne miljøtilladelse.

Der er stillet vilkår om, at ventilatorer renholdes, drives og vedligeholdes således, at unødig støj og energiforbrug undgås. De samme forhold gør sig gældende for foderanlæg og anden staldmekanik, som skal renholdes og serviceres således, at unødig modstand forhindres og fejl udbedres.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at produktionen ved overholdelse af de givne vilkår ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på omgivelserne.

Vand

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af stalden.

Der forventes ikke en væsentlig stigning i vandforbruget i stalden.

Ejendommen anvender vand fra Kettinge vandværk.

Der er stillet vilkår om, at drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås. Dette er begrundet i, at et øget vandforbrug i form af spild, kan have negativ indflydelse på opbevaringskapaciteten i gyllebeholder, og vil kunne påvirke grundvandsressourcen unødigt.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at produktionen ved overholdelse af de givne vilkår ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet.

3.3.6 Spildevand, restvand, vaskevand og regnvand

Spildevand fra ejendommen omfatter sanitært spildevand fra toiletter og husspildevand.

Restvand fra husdyrholdet omfatter vaskevand fra stalde og drikkevandsspild samt øvrigt vand fra vask af produkter som foderrekvisitter til husdyrholdet.

Restvandet føres til gyllebeholder, og udbringes sammen med husdyrgødningen på markerne efter afgangning.

Dette vand indgår i beregning af opbevaringskapaciteten på ejendommen sammen med husdyrgødningen. For kapacitetsberegningen henvises til afsnit 3.5.2.

Der er stillet vilkår om, at restvand fra husdyrholdet skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand fra vask af ovenstående kan flyde til kloaker eller strømme til andre uhensigtsmæssige steder, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne.

Med samme begrundelse er der stillet vilkår i relation til renholdelse af befæstede arealer.

Der gennemføres ikke nybyggeri, og derfor er der ikke taget stilling til evt. hydraulisk overbelastning af recipienter. Såfremt der senere konstateres hydraulisk overbelastning eller anden påvirkning af søer/vandløb grundet afledt overfladevand fra ejendommen, forbeholder Guldborgsund Kommune sig ret til

senere, at kræve nærmere afklaring af overfladevand og evt. ændring af afledningsforhold.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at spildevand og restvand der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen, kan håndteres i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler. Ligeledes vurderes det, at den samlede håndtering af overfladevand m.m. sker på forsvarlig vis, således at der ikke sker væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge heraf.

3.3.7 **Affald**

Døde dyr

Større dyr opbevares under kadaverkappe og mindre dyr i containere. Placering af døde dyr fremgår af bilag 1.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Det vurderes, at døde dyr kan opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Der er ikke vurderet behov for at stille yderligere vilkår i relation til opbevaring og bortskaffelse.

Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området.

Olie-/ kemikalie-/ og farligt affald

Kemikalier og pesticider opbevares i aflåst kemikalierum med fast støbt underlag.

Medicinrester og medicinaffald opbevares i forrum i stalden i plasticspande.

Al affaldshåndtering sker i henhold til Guldborgsund Kommunes affaldsregulativ

- Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/-transportør.
- Eventuelle medicinrester og øvrigt farligt affald afleveres via indsamlingsordning.
- Døde dyr afhentes af DAKA.

Der er stillet vilkår om, at korrekt bortskaffelse af ejendommens farlige affald (incl. veterinært affald) skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentationen skal opbevares i 5 år.

Ansøger beskriver, at al affald og kemikalier håndteres på en forsvarlig måde, der betyder, at der ikke er en væsentlig forureningsmæssig risiko ved virksomhedens affaldshåndtering.

Denne vurdering er Guldborgsund Kommune enig i.

Da affald er et meget reguleret område, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt at sætte særskilte vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper. I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der således blandt andet henvist til affaldsbekendtgørelsen samt kommunens regulativer, som alle borgere og virksomheder er forpligtiget til at overholde.

Øvrigt affald

Der er stillet vilkår om, at foderrester og lignende skal tilføres gyllebeholder eller alternativt opbevares på fast bund med overdækning. Vilkåret er stillet for at forhindre tiltrækning og opformering af skadedyr, samt mindske risikoen for lugtgener og forurening af området omkring anlægget.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der på basis af overholdelse af givne vilkår og generelle regulativer ikke vil være problemer med hensyn til håndtering af affald fra ejendommen. Affaldsopbevaring, håndtering og bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

3.3.8 Råvarer og hjælpestoffer

Olie/dieselolie

Dieselolie opbevares i indendørs dieseltank á 1.800 liter, der står på støbt underlag (jf. bilag 1: "Oversigt over produktionsanlæg").

Spildolie opbevares indendørs i beholder på fast støbt underlag.

Guldborgsund Kommune har følgende registreringer vedr. olietanke:

Tabel 4. Olietanke

Type	Placering	Størrelse (liter)	Etablerings år	Indhold
Overjordisk	Indendørs	1.800	2000	Dieselolie
Overjordisk	Udendørs	1.200	2000	Fyringsolie

Der er ikke stillet særlige vilkår i forbindelse med opbevaring af fyrings-/dieselolie, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen. Andre olieprodukter opbevares i lukkede beholdere på fast gulv uden afløb.

Der gøres opmærksom på, at opbevaring af diesel- og fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i typegodkendte beholdere på varigt og stabilt underlag, og at der ikke må være risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Der er sat vilkår om, at øvrige olieprodukter skal opbevares forsvarligt, så der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Samtidig bør der etableres mulighed for opsamling af eventuelle spild.

Pesticider/sprøjtemidler/kemikalier

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord og undergrund, og skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med opkant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde.

Kemikalier og pesticider opbevares i aflåst kemikalierum med fast støbt underlag.

Der er stillet vilkår om, at hvis der anvendes flydende handelsgødning, skal dette opbevares i tanke på tæt belægning og med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder. Dette vilkår er stillet for at undgå, at den flydende gødning kan løbe til dræn og/eller vandløb i tilfælde af utætte beholdere.

Kommunens vurdering

Opbevaring af olie, brændstof og kemikalier skal ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø eller grundvand.

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de generelle regler ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af råvarer og hjælpepestoffer. Det er vurderet, at håndtering og opbevaring af olie og kemikalier er miljømæssigt forsvarligt.

3.3.9 Driftsforstyrrelser og uheld

En væsentlig risiko for uheld eller driftsforstyrrelser kan opstå ved håndtering og opbevaring af gylle, olie og kemikalier.

Beskrivelse af risici

Ansøger har angivet følgende som mulige driftsforstyrrelser og uheld, som kan medføre væsentlig forurening:

- Gylleudslip ved f.eks. lækage på pumperør, spild ved overpumpning fra gyllebeholder til gyllevogn eller væltet gylletransport.
- Spild af olie og kemikalier/pesticider.
- Strømsvigt i staldanlægget

For at minimere risikoen for driftsforstyrrelser eller uheld eller eventuelle gener og forurening ved uheld træffes følgende forholdsregler jf. ansøger:

- Pumpning af gylle vil altid være underopsyn.
- Der udføres 10 års beholderkontrol på gyllebeholdere.
- Ved strømsvigt er der nødopluk i staldene, og der gives en alarm til mobiltelefon hos den driftsansvarlige.
- Opbevaring af olie sker forsvarligt, og der anvendes kun godkendt olietank. Eventuel spildolie opbevares forsvarligt indendørs i beholdere på fast støbt bund uden afløb.
- Ved uheld med gylle eller olie og kemikalier/pesticider kontaktes den lokale miljøvagt, og der vælges de bedste oprydning- og forebyggelsesforanstaltninger. Således at gene og risiko for en forurening begrænses mest muligt. Et eventuelt spild af olie og kemikalier opsuges med savsmuld/kattegrus. Ved større spild opdæmmes med halmballer, jord og lignende.
- Såfremt en gylletransport vælter, vil gældende lovgivning følges. Som udgangspunkt ringes der til alarmcentralen og/eller kommunens miljøvagt kontaktes.
- Alle medarbejdere er instrueret i at kontakte kommunens miljøvagt eller ringe 114 ved uheld.

3.3.10 Beredskabsplan

Der skal for ejendommen udarbejdes en beredskabsplan, som beskriver, hvilke forholdsregler der skal tages ved brand, udslip af gylle samt andre uheld eller kritiske situationer.

Der er indsat vilkår om, at beredskabsplanen skal forefindes på ejendommen, således at der er let adgang dertil. Samtidig skal alle ansatte være bekendtgjort med dens placering og indhold.

Derudover er der sat vilkår om, at planen jævnligt (min. 1 gang årligt) gennemgås og justeres, hvis der er sket ændringer.

En beredskabsplan er ikke et decideret lovkrav, men det foreslås i MST's vejledning til husdyrbrugloven. Guldborgsund Kommune har vurderet, at det kan være en god ide at kræve udarbejdelse af en beredskabsplan i forbindelse med miljøtilladelsen. I den forbindelse skal det pointeres, at der ikke forventes et stort værk. Beredskabsplanen er tænkt som en kort oversigt, som viser, at landmanden har gennemtænkt de mest sandsynlige former for uheld, og hvordan der bør

reageres i de forskellige scenarier. Udarbejdelsen af beredskabsplanen skal også være med til at gøre det helt klart, at tilsynsmyndigheden ALTID skal orienteres om forureninger. Samtidig skal myndigheden have mulighed for at vurdere, om der skal træffes forholdsregler for at sikre miljø mod yderligere skader som følge af forureningen.

Et væsentligt punkt i beredskabsplanen er således listen over hvem, der skal alarmeres, hvornår og hvordan. Et andet væsentligt punkt er et oversigtskort, der viser placering af olietanke, kemikalieoplæg, evt. gasflasker/trykbeholdere og afløbsforhold. Oversigtskortet bør hænge udendørs, gerne flere steder på bedriften til orientering for Lolland-Falsters Brandvæsen. Kortet skal sikre, at brandvæsenet kan træffe de rigtige beslutninger om evt. nedkøling af trykflasker, afspærring af kloakker, advarsel om giftig rør m.m., selv hvis der ikke er stedkendt personale på bedriften ved uheldet.

Planen, som skal godkendes af Guldborgsund Kommune, skal som minimum indeholde:

- Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, hvornår og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpende, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal indsendes til Guldborgsund Kommune senest 3 måneder efter denne godkendelse er taget i brug.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at udarbejdelse af beredskabsplan indeholdende nævnte elementer vil kunne bidrage til at sikre, at skader og forurening ved uheld og andet vil kunne minimeres.

Guldborgsund Kommune vurderer samlet set, at de beskrevne forholdsregler og tiltag i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld i tilstrækkeligt omfang forholder sig til kritiske situationer. Samtidig hermed er de beskrevne relevante forholdsregler med til at sikre, at der ikke vil være væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge af uheld og driftsforstyrrelser.

3.3.11 Biaktiviteter

Der er ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

3.4.1 Ammoniak og natur

Ammoniakemissionen (fordampningen) beregnes ud fra størrelsen (m²) af produktionsarealet i stalden med udgangspunkt i typer af dyr og staldgulv samt overfladeareal på gødningslagre.

Den samlede faktiske ammoniakemission fra anlægget (stalde og lager) er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til ca. 2.754 kg NH₃-N pr. år.

Ved denne opgørelsen er der inddraget eventuelle effekter af valgte teknologer.

Udviklingen i ammoniakemissionen er vist nedenfor.

Tabel 5. Ammoniakemission (stald og lager)

	Samlet emission NH₃-N	Meremission NH₃-N
Ansøgt drift	2.753,6 kg	+677 kg (ift. nudrift og 8 års drift)
Nudrift	2.076,5 kg	
8 års drift	2.076,5 kg	

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at den samlede emission fra anlægget stiger i forhold til den nuværende lovlige produktionen.

I denne miljøtilladelse gennemføres der ingen bygningsmæssige ændringer. På baggrund heraf er der ikke umiddelbart ændringer i produktionsarealet i stalden eller overfladeareal på gødningsanlæg i forhold til nudriften. Stigningen hænger sammen, at der meddeles tilladelse til alle typer af svin på 25-49 % fast gulv, og at der er søgt om produktionsareal svarende til bruttoareal for stalden. Beregningerne bygger således på en worst case betragtning, da nudriften er opgivet som nettoareal.

Da der er tale om eksisterende anlæg uden ændringer, er der ikke stillet krav til indførsel af yderligere tiltag til reduktion af ammoniakemissionen.

Der er som tidligere nævnt stillet vilkår til de forudsætninger, der ligger til grund for beregningen af ammoniakfordampningen fra stalden og gødningslagrene (se afsnit 3.3.1).

Nedenstående afsnit beskriver forhold og vurderinger af ammoniakpåvirkning af følsom natur, og for yderligere uddybning kan der henvises til bilag 2 (Naturvurdering - § 16 b miljøtilladelse af landbrug, Grønnegadevej 58, 4892 Kettinge).

3.4.1.1 Ammoniak og natur

Ammoniakfølsom natur

Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i de nærmeste naturområder med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Da det fastsatte beskyttelsesniveau for ammoniaktilførsel er overholdt, vurderer Kommunen, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende Natura 2000-område på en måde, der hindrer målopfyldelsen for området. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at

ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på Grønnegadevej 58 er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Grønnegadevej 58 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af 110 m syd for husdyrbruget og 730 m nordvest for husdyrbruget ligger to vandhuller (punkt A og D på kort 3). Mod nordøst og sydøst ligger to enge (lokalitet B og C på kort 3) i en afstand af henholdsvis ca. 1,06 km (punkt B) og ca. 800 m fra husdyrbruget. Begge engområder er ved besigtigelser i sommeren 2015 vurderet til at have ringe naturtilstand. Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg NH₃-N/ha i de beskyttede naturtyper, se yderligere beskrivelse i naturnotatet (bilag 2). Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

3.4.1.2 Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til husdyrbruget er område nr. 177 Maribosøerne, der ligger ca. 3,9 km nordvest for husdyrbruget. Natura 2000-området består af habitatområde 156 og fuglebeskyttelsesområde 87, se kort 3.



Kort 4. Beliggenheden af beskyttede vandhuller (blå stribet signatur) ved husdyrbruget. Den røde streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

3.4.2 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrhold er staldventilation, og vurderinger af lugt i forhold til omkringboende vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg, ved udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved generelle afstandsregler og regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved efterlevelse af regler i denne bekendtgørelse vil der normal ikke forventes væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og opbevaring.

I husdyrbrugloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt i forhold til forskellige typer beboelse.

Lugtemissionen beregnes med udgangspunkt i forhold som: dyretype, staldtype og m^2 produktionsareal. Derfor er der stillet vilkår om, hvilke dyretyper, stalddsystemer og omfanget af m^2 produktionsareal, der må være i de enkelte husdyranlæg på husdyrbruget.

Udbredelse af lugten i nærområdet afhænger desuden af staldanlæggets geografiske placering. De nævnte parametre indgår alle i de gennemførte beregninger og der af følgende vurderinger.

I husdyrbrugloven beskrives lugtgenekriterierne som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Der er beregnet geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper/områder til stalddene, før lugten vurderes som værende væsentlig. Lugten kan uden for disse afstande være registrerbar men vurderes ikke væsentlig genegivende.

De beregnede geneafstande er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande.

Tabel 6. Lugtberegninger

Beboelse/områdetype	Beregnet geneafstand meter	Vægtet gennemsnitsafstand* meter	Genekriterie overholdt
Enkelt bolig <i>Grønnegadevej 56</i>	140,8	228,7	Ja
Samlet bebyggelse <i>Grønnegadevej 52</i>	303,8	633,1	Ja
Byzone-/sommerhusområde m.v. <i>Ved Kettinge</i>	432	2108,3	Ja

* De aktuelle vægtede gennemsnitsafstande er angivet med udgangspunkt i et beregnet lugtcentrum fra hvert staldafsnit for sig.

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene er overholdt, idet afstanden til henholdsvis byzone-/sommerhusområde samlet bebyggelse og enkeltbolig er større end de beregnede geneafstande. Geneafstande er angivet ud fra den "ny lugtvurderingsmodel" som først begrænsende model i ansøgningssystemet for enkelt bolig og samlet bebyggelse og ud fra "FMK-modellen" for byzoneområde.

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at den samlede lugtemission fra anlægget stiger med ca. 20 % i forhold til den nuværende lovlige produktionen.

I denne miljøtilladelse gennemføres der ingen bygningsmæssige ændringer. På baggrund heraf er der ikke umiddelbart ændringer i produktionsarealet i stalden eller overfladeareal på gødningsanlæg i forhold til nudriften. Stigningen hænger sammen, at der meddeles tilladelse til alle typer af svin på 25-49 % fast gulv, og at der et søgt om produktionsareal svarende til bruttoareal for stalden. Beregningerne bygger således på en worst case betragtning, da nudriften er opgivet som nettoareal.

Da der er tale om eksisterende anlæg uden ændringer, er der ikke stillet krav til indførsel af yderligere tiltag til reduktion af lugtemissionen.

Der er som tidligere nævnt stillet vilkår til de forudsætninger, der ligger til grund for beregningen af lugt fra stalden (se afsnit 3.3.1).

Der gøres opmærksom på at geneafstanden er angivet i forhold til et vurderet lugtcentrum for en eller flere af staldene og til kanten af nærmeste bolig/boligområde.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet til 584 meter. Konsekvensområdet er defineret som det område, inden for hvilket lugten fra husdyrbruget kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Kumulation af lugt

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 750 kg NH₃-N pr. år inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt som det ansøgte staldanlæg. De beregnede geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra

byzone-/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

Der er ikke vurderet, at der ligger andre husdyrbrug inden for de nævnte afstande, som skal inddrages med en kumulativ effekt.

Generelt i forhold til lugt

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Der er stillet en række vilkår, der skal mindske risikoen for lugtgener. De stillede vilkår om god staldhygiejne og renholdelse af ejendommen, er således en del af indsatsen for at begrænse lugten fra ejendommen.

Lugt fra gyllebeholdere og andre gødningslagre indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift. Der er derfor sat en række vilkår, som blandt andet skal medvirke til en hensigtsmæssig drift, og dermed mindske risikoen for lugtgener fra gyllebeholdere.

Der er sat vilkår om, at omrøring af gyllen skal minimeres, og at omrøring af gylle først må ske umiddelbart før udkørsel. Yderligere skal omrøringen koncentreres over så kort tid som muligt, og flydelaget skal reetableres hurtigst muligt efter omrøring. Ved udbringning flere dage i træk skal udbedringen ske efter sidste udbringningsdag. Begrundelse for dette vilkår er, at der hovedsagligt vil komme lugtemission fra en gyllebeholder, når der omrøres eller pumpes gylle derfra.

For gyllebeholdere med naturligt flydelag er der lovkrav om en logbog over flydelagets tilstand. Flydelaget skal min. 1 gang om måneden kontrolleres og resultatet af kontrollen skal noteres. Evt. udbedringer af flydelaget, samt omrøring og pumpning af gylle skal ligeledes noteres i logbogen.

Der er endvidere indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses, hvis kommunen vurderer, at dette er påkrævet.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at lovens minimumskrav til afstand til nærmeste beboelse, samlet bebyggelse samt byzone og sommerhusområde er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra stalden ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer.

Der kan naturligvis forekomme lugt i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle. Ved overholdelse af de fastsatte vilkår, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at omkringboende ikke vil blive væsentlig generet af lugt fra ejendommen.

3.4.3 Fluer og skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved regelmæssigt oprydning og renholdelse. Ved at renholde og rydde op især i stalde og omkring foder- og gødningslagre forebygges forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Ansøger har beskrevet, at der generelt lægges vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning af fjernelse af gødning, halm og foderrester.

Ansøger vurderer ikke, at der er fluegener fra husdyrbruget. I det omfang det er nødvendigt, vil der blive foretaget fluebekæmpelse i henhold til retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agrarøkologi.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi som minimumskrav. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologisynspunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af stalddypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Der er derfor sat kravet til effekten og lade det være op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Rottebekæmpelsen består dels af en egentlig bekæmpelse af rotter, hovedsagligt ved udlægning af gift og dels ved opretholdes af god orden og hygiejne, således at rotternes leveduligheder reduceres. Rottebekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med rottebekendtgørelsen samt gældende vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (se henvisning under "generelle bemærkninger" tidligere i godkendelsen). Jf. bekendtgørelsen kan rottebekæmpelse udføres af bedriftens ejer efter korrekt uddannelse.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der generelt i forbindelse med dyrehold kan forekomme gener fra skadedyr (fluer, mus og rotter), som skal afhjælpes. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at imødegå unødige gener.

3.4.4 Transport

Ansøger har beskrevet nedenstående angående transporter:

"Arbejds kørsel til og fra staldanlægget sker via Grønnegadevej. Der er en privat fællesvej, der bruges til transporter af høstede afgrøder og husdyrgødning til de marker, der ligger nord for ejendommen.

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med husdyrgødning, levering og afhentning af grise og foder. På dage med udbringning af husdyrgødning kan der være en rimelig stor trafik.

Det forventes ikke at transporter vil give anledning til væsentlige støjgener, da der er gode til- og frakørselsveje til ejendommen.

Transporterne vil primært foregå inden for normal arbejdstid, men der kan også være tidspunkter med øget trafik på og omkring ejendommen uden for de anførte tidspunkter.

Det forventes at omkring 10-20 % af transporterne vil ligge uden for tidsrummet 07.00-18.00.

Alle grænser for tilladelig støj fra transporter til og fra ejendommen vil blive overholdt, og det vurderes, at der ikke vil opstå gener som følge af transport.

Det ansøgte projekt vil ikke medføre forøgede transporter eller væsentligt ændrede transportmønstre i forhold til nudriften.

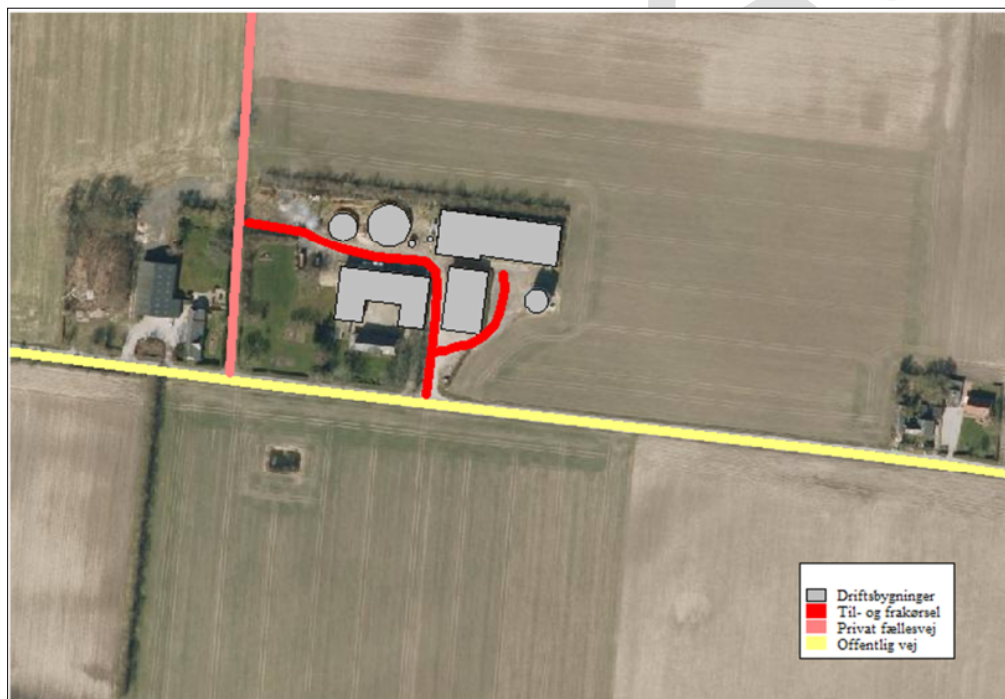
Antallet af transporter er relativt begrænsede, da der ikke er andre aktiviteter på ejendommen end svineproduktion. Transporternes antal og art er vist retningsgivende i tabel nedenfor".

Tabel 7. Oversigt over antal transporter til og fra ejendommen

Art	Nudrift (transporter/år)	Ansøgt drift (transporter/år)	Antal transporter/uge/måned
Levering af grise	52	52	1 pr. uge
Afhentning af grise	52	52	1 pr. uge
Afhentning af døde dyr	15	15	1-2 pr. måned
Foder	52	52	1 pr. uge
Korn (kornsilo)	50	50	3-5 dage ved høst
Gylletransporter til biogas (lastbil 40 ton)	50	50	Jævnt fordelt over året
Gylletransporter (traktor 22 ton)	100	100	Sæsonbestemt 2-3 uger pr. år.
Diverse (renovation m.m.)	25	25	2 pr. måned
I alt (gns.)	396	396	6 pr. uge

Det er primært ejendommens adgangsveje der kan reguleres. Der er i husdyrbrugloven ikke hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres i henhold til færdselsloven og håndhæves af politiet.

Til og frakørselsveje til ejendommen er illustreret af ansøger på nedenstående kort.



Kort 5. Afgangsveje på ejendommen

Transporter kan være en væsentlig kilde til støj og mulige gener for omkringboende.

For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transporter med tung trafik, er der sat vilkår om, at disse skal foregå ved hensynsfuld kørsel og så vidt muligt planlægges til hverdage mellem kl. 7.00 og 18.00.

Al husdyrgødning leveres til Nysted biogas, som efter behandling kommer tilbage til ejendommen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af transporter ikke afviger fra, hvad der må betragtes som forventeligt i område udpeget til jordbrugsformål i landzonen.

Der er vurderet, at de angivne transportveje til og fra ejendommen er hensigtsmæssige, og at transporterne ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende. Der er ikke vurderet grundlag for at stille vilkår vedrørende transporter til og fra ejendommen.

Støj og rystelser i forbindelse med transporter vil dog altid være afhængig af, i hvilke omfang landmanden forstår at vise hensyn. Det vil sige måden der køres på og tidspunktet.

3.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Støj fra staldanlægget kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra pumpning af gylle, blanding/transport af foder, levering/afhentning af dyr og udbringning af husdyrgødning og dels støj af mere vedvarende karakter fra dyrene, ventilationsanlæg og korntørring samt transporter.

Der kan forventes spidsbelastninger med støj i forbindelse med ind-/ og udlevering af grise.

I modsætning til fluer, støv og lignende er der helt klare retningslinjer for måling af støj og dermed for fastsættelse af grænseværdier for, hvornår en gene er væsentlig eller uvæsentlig. Grænseværdierne skal ikke overholdes på landbrugsarealer, men i skel til nabobeboelsernes opholdsarealer.

Grænseværdierne for forskellige områdetyper fremgår af vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder.

Ved naboerne rundt om husdyrbrug er der normal praksis, at der skal fastsættes støjgrænser svarende til områdetype 3: Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne).

Ved vurdering af om anlægget vil kunne overholde støjgrænserne, er der taget hensyn til anlæggets placering og afstande til naboer.

Ansøger har beskrevet nedenstående angående støj:

"Beskrivelse af støjklender"

Støjklender fra landbrugsvirksomheden kan forekomme fra følgende klender:

- Staldanlæg (fodringsanlæg, varmepumper og ventilationsanlæg).
- Ind- og udlevering af grise.
- Levering af korn og foder.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt inden for normal arbejdstid, som ansøger definerer som tidsrummet 06.00-18.00. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af grise, der kan forekomme på alle tider af døgnet.

Beskrivelse af tiltag mod støj

Ventilationsanlægget vil være i konstant drift, men støjen herfra vil være lav. Der er installeret ventilatormotorer med et lavt støjniveau. Ventilationsanlægget serviceres og vedligeholdes, hvilket er medvirkende til, at støj herfra er minimal.

Levering af korn til kornsilo (S1, jf. bilag 1) tippes af i korngrav og snegles over i kornsilo. Der er dermed kun en begrænset støj i forbindelse med fyldning af kornsiloen.

Levering af foder til fodersiloen ved stalden (S2, jf. bilag 1) sker ved indblæsning ca. 1 gang pr. uge á en times varighed pr. gang. Indblæsning af foder sker kun i hverdagene imellem 07.00 til 18.00 og eventuelt lørdage i tidsrummet 07.00 til 14.00. Fodersiloen er placeret ved den vestvendte gavl af svinestalden, og der er bygninger imellem indblæsningsstedet og de nærmeste nabobeboelser.

Staldanlægget er et moderne anlæg og motorer fra fodringsanlæg og varmepumper m.m. er placeret indendørs, hvorfor støj herfra er minimal.

Alle generelle krav vedrørende støj fra produktionsanlægget vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer ansøger, at det ikke er nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omboende mod støjgener. Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi.

Der er tale om fortsættelse af et eksisterende produktionsanlæg, og der vil således ikke være forøgede støjende aktiviteter end, der er i nudriften".

Det vurderes, at alle grænser for tilladelig støj (alm. og lavfrekvent) samt rystelser fra anlægget vil kunne overholdes, og der vil kun i meget få tilfælde opstå væsentlige støjgene fra transporterne.

Der er indsat vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Miljøtilladelsen omfatter kun de støjende aktiviteter, der er direkte knyttet til husdyrproduktionen. Dvs. at markdriften ikke indgår i en evt. støjmåling/-beregning, kørsel på offentlig vej indgår heller ikke. Derimod indgår kørsel med gylle, foder o.l. inde på selve husdyrbruget.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer på baggrund af afstande til omkringboende og overholdelse af de stillede vilkår, at støjen fra anlægget vil kunne overholde Miljøstyrelsens retningslinjer.

Vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil være til væsentlig gene for naboer.

På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra ejendommen ikke forventes at give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder samt kørsel med traktor og maskiner.

Desuden vil der i tørre perioder kunne forekomme støvgener på grusveje.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder og hensynsfuld kørsel forventes der ikke at være væsentlige støvpåvirkninger uden for ejendommen.

Der vil være støv fra dyrene, normalt dog ikke i et omfang, så det opleves uden for staldene. Foderhåndtering foregår indendørs. Støvet minimeres desuden som følge af omhyggelig management.

Støvgener vil kunne forventes i kortere perioder under høstarbejdet.

Der er sat vilkår om, at driften af anlægget ikke må medføre støvgener uden for ejendommens areal. Det er Guldborgsund Kommune, som i givet fald afgør om eventuelle gener er væsentlige eller ej.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvgener for omkringboende ud over det forventelige i landzonen. Ved denne vurdering er der taget hensyn til afstanden til omkringboende. Dog henvises til god landmandspraksis. Al transport til og fra ejendommen skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel. Samtidig skal alle aktiviteter på ejendommen planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

3.4.7 Lys

Lysset i stalden vil primært være tændt i tidsrummet kl. 06.00 til 22.00.

Der er ingen kraftige udendørs lyskilder. Der sidder et orienteringslys over indgangsdøren til stalden. Der er ingen stærke generende lyskilder, som kan genere naboer.

Der er tale om fortsættelse af et eksisterende produktionsanlæg, og der vil således ikke foretages væsentlige ændringer i lysudfaldet fra produktionsanlægget.

Det vurderes derfor, at der ikke er lysgener som følge af driften på husdyrbruget.

Der er indsat vilkår om, at det ved indretning og drift af husdyrbruget skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikanter eller landskabelige hensyn. Der er ved denne vurdering taget hensyn til afstand til omkringboende.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING

3.5.1 Gødningstyper og mængder

Gødningsproduktionen på husdyrbruget er beregnet ud fra normtal fra Århus Universitet, og den består af gylle.

Mængden af den producerede gødning er af ansøger estimeret til at omfatte ca. 3.700 m³ årligt (se tabel 9). Der er taget udgangspunkt i en forventet maksimal produktion på det angivne produktionsareal.

Beregningerne er gennemført med udgangspunkt i en "worst-case" betragtning.

Med indførelse af stipladsmodellen fastsættes ammoniakemissionen fra anlæggets gødningslagre med udgangspunkt i overfladearealerne.

For at sikre at beregningsforudsætningerne for ammoniak fra stalde og lagre fastholdes, er der stillet vilkår om, at stalde og gødningslagre indrettes og drives som angivet.

Ønskede fysiske ændringer i gødningslagrer skal forelægges Guldborgsund kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at overholdelse af de givne vilkår medvirker til, at forudsætningerne, som ligger til grund for miljøtilladelsen holder.

3.5.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Der er gylleproduktion i samtlige staldafsnit, og gyllen ledes via forbeholder til gyllebeholder.

Fra gyllebeholder afhentes gyllen til forarbejdning i Nysted biogasanlæg, og det afgassende gylle leveres tilbage til opbevaring på ejendommen.

Nedenstående tabel viser en oversigt over beholdere til flydende husdyrgødning på ejendommen:

Tabel 8. Opbevaring af flydende husdyrgødning

Lageranlæg	Overfladeareal, m ²	Overdækning	Volumen m ³	Bygge-/kontrolår
Gyllebeholder - G1	381	Flydelag	1.530	1998/2008
Gyllebeholder - G2	159	Flydelag	510	1987/2008
Forbeholder	13	Fast	46	1998
Gyllekanaler	-	-	300	xx
Biogasanlæg*	-	-	400	xx
I alt	553	-	2.786	-

Ad. *: Der leveres gylle til biogasanlæg, der kan stå for en del af opbevaringskapaciteten.

Der er stillet vilkår om et maksimalt samlet overfladeareal på gyllebeholdere svarende til 553 m², da dette indgår som forudsætning for beregning af ammoniakemissionen fra anlægget.

Gyllealarmer, beholderbarrierer og terrænændringer

Gyllebeholderne ligger ikke i et risikoområde dvs., at terrænet ikke skrånede ned mod vandløb eller søer. Desuden ligger beholderne længere væk end 100 m fra vandløb og søer. Dette betyder, at beliggenheden af beholderen ikke udløser krav om etablering af alarmsystem eller andre foranstaltninger.

Opbevaringskapacitet

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning er beregnet til ca. 3.700 m³.

Produktion af gylle og vand til opbevaring og beregning af opbevaringskapacitet er angivet af ansøger i nedenstående tabel.

Tabel 9. Opbevaringsbehov og opbevaringskapacitet

Dyretype	Staldtype	Antal	Gylle m ³ /år/dyr	Dybstrøelse m ³ /år/dyr	Gylle m ³ /år i alt
Slagtesvin	Spaltegulv	6.600	0,56	-	3.696
Gødningsproduktion i alt					3.696
Vand fra befæstede arealer (vaskevand til redskaber m.m.):					0
Fradrag for overdækning af gyllebeholder:					0
Gødningsproduktion inkl. overfladevand og fradrag for overdækning (i alt)					3.696
Nødvendig opbevaringskapacitet til 9 måneder					2.772
Opbevaringskapacitet til rådighed					2.786
Opbevaringskapacitet på ejendommen (antal måneder)					9,0

Den angivne mængde gylle inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen incl. 400 m³ kapacitet på biogasanlæg på 2.786 m³, hvilket svarer til 9 måneders opbevaring.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig opbevaringskapacitet svarer til 9 måneders tilførsel. Retningslinjerne er således overholdt, og kommunen vurderer at gødningen vil kunne opbevares forsvarligt og uden risiko for overløb.

Der er fastsat vilkår om, at der som minimum skal være en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneder. Begrundelsen for dette vilkår er, at anbefalingerne jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen kun er vejledende og ikke et krav. Da opbevaringskapaciteten er afgørende for sikkerhed i forbindelse med opbevaring af gødning og medvirkende til at sikre mulighed for hensigtsmæssig udbringning af husdyrgødningen, er det fastholdt i vilkår.

Afsætning til opbevaring

Der er lavet aftale om afsætning af alt gylle til biogasanlæg. Kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er kun overholdt ved inddragelse af opbevaring af 400 m³ flydende husdyrgødning på Nysted Biogasanlæg. Der er på den baggrund stillet vilkår til mængden af flydende husdyrgødning, som skal kunne opbevares på anden ejendom/afsættes. Der skal desuden gøres opmærksom på nedenstående, som er lovkrav og derfor ikke med i vilkåret.

Jf. § 11 stk. 5 i husdyrgødningsbekendtgørelsen kan opbevaringskapaciteten opfyldes ved opbevaring af flydende husdyrgødning på anden ejendom:

“Kravet om opbevaringskapacitet kan opfyldes ved, at der foreligger skriftlige aftaler om levering af husdyrgødning eller afgasset vegetabilsk biomasse til opbevaring på anden ejendom eller levering til fælles biogasanlæg, gødningsbehandlingsanlæg eller gødningsopbevaringsanlæg. Sådanne opbevaringsaftaler skal have en varighed på mindst 5 år. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere krav til aftalernes udformning”.

Opbevaringskapaciteten er vurderet tilstrækkelig til det ansøgte dyrehold, og kan ikke ændres uden anmeldelse/ansøgning. Kommunen har vurderet, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår i relation til opbevaringskapaciteten, da det forventes at krav og anbefalinger i husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes.

Hvis de nuværende krav til indretning, drift og vedligehold af gyllebeholdere skærpes, skal de nye regler følges. Dette er en skærpelse i forhold til ikke miljøgodkendte anlæg, idet nye regler som hovedregel kun gælder for nyetableringer eller ved ansøgning om ændring af eksisterende anlæg.

Ved håndtering af ovenstående vilkår, skal der tages hensyn til proportionalitetsprincippet. Det vil sige, at inden der kræves væsentlige ændringer i de eksisterende anlæg på grund af nye lovkrav, skal det vurderes om omkostningerne ved ændringerne står mål med de miljømæssige gevinster. Ved omkostningstunge ændringer vil der således blive tale om en forhandling, hvor der kan blive tale om f.eks. en tidsplan for gennemførelse af ændringerne.

Håndtering af gylle

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle til og fra gyllebeholder, samt til gyllevogn, er der sat vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb.

Alternativt skal der være læsseplads ved gyllebeholderne. Evt. læsseplads skal udføres i henhold til Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne GR-nr. 103.11-2 fra juli 1987. Afløbet/pumpebrønden skal være dimensioneret således, at også et større spild kan opsamles, hvilket der er stillet vilkår om. For at sikre, at læssepladsens opsamlingskapacitet ikke er opbrugt af regnvand, er der ligeledes vilkår om, at pumpeump tømmes for regnvand, før der foretages overpumpning af gylle. Læssepladsen skal renses ved arbejdsdagens ophør de dage, hvor der afhentes gylle. Rensningen skal være så grundig, at regnvand, der falder på pladsen ikke forurenes med gylle, men frit kan løbe ud over kanten og sive ned.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der sat vilkår om, at der ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal være opsyn med overpumpningen. Kravet er stillet, for at forhindre, at der sker forurening med gylle, ved at vognen overfyldes eller andre uheld.

For at mindske risikoen for lugtgener er der endvidere stillet vilkår om, at omrøring af gylle først må ske umiddelbart før udkørsel, samt at omrøringen skal koncentreres over så kort tid som muligt.

Hvis en gyllebeholder ikke skal bruges mere, er der stillet vilkår om, at den tømmes og rengøres samt erklæres taget ud af drift til kommunen. Dette vilkår er stillet for, at udgå at have halvfylde beholdere stående uden opsyn. Beholdere der er taget ud af drift, kan tages i brug igen, når den har fået beholderkontrol.

Der foretages ikke behandling af husdyrgødning i form af separationsanlæg, forsuring eller lignende på ejendommen. Se nærmere herom i afsnit omhandlende BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlig risiko for påvirkning af omgivelserne i relation til opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.

3.5.3 Zink til smågrise

Der er søgt om tilladelse i forhold til flexgruppen "alle typer svin, 25-49% fast gulv". Med udgangspunkt i dette, vil der være mulighed for, at der gennemføres en produktion kun bestående af smågrise på ejendommen.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der en række regler for smågriseproduktioner, der anvender medicinsk zink.

Da al gødning afsættes til biogasanlæg, har Guldborgsund Kommune vurderet, at de fleste af disse regler ikke er relevante for den ansøgte produktion.

I tilfælde af, at der skal benyttes receptpligtigt medicinsk zinkoxid til smågrisene, og gyllen ikke sendes til afgang og opblanding på biogasanlæg, er der stillet vilkår om, at dette skal oplyses til tilsynsmyndigheden i henhold til kontrol af overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 36.

Vilkårene er stillet, da det er vurderet nødvendigt for, at tilsynsmyndigheden kan kontrollere om bekendtgørelsens regler for håndtering af gylle fra smågrise behandlet med medicinsk zink bliver overholdt.

Der er kun særskilte afstandskrav til vandmiljøet i forhold til udbringning af gylle fra smågrise, hvis de er tildelt receptpligtigt medicinsk zinkoxid, og mængden fra disse udgør over 20 % af gyllen.

Udgør gyllen fra smågrise tildelt receptpligtigt medicinsk zinkoxid over 40 % af den samlede gylle, skal der gøres opmærksom på overholdelse af § 36, stk. 7 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlig påvirkning af omgivelserne fra anvendelse af medicinsk zink til grisene, når gyllen afsættes til biogasanlæg.

3.6 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forurening ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m.

Gennem husdyrbrugloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af den bedst tilgængelige teknologi (BAT) og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT. Ved begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken ved afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. I begrebet "tilgængelig" ligger en indbygget afvejning mellem mål og midler (proportionalitet), men det skal afvejes på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Det niveau miljøbelastningen kan nedbringes til ved hjælp af BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. Beliggenheden af bedriften i et særligt følsomt område skærper ikke kravet til BAT.

Overholdelse af BAT er i denne miljøtilladelse vurderet med udgangspunkt i retningslinjer i MST's vejledning og BREF-dokumenter ("BAT reference documents").

BAT er en retslig standard, der ændrer sig i takt med den teknologiske udvikling.

BAT-kravene vurderes forskellige for nybyggeri/omfattende renovering, hvor moderne teknologi ofte kan implementeres forholdsvis billigt, i forhold til eksisterende bygninger, hvor implementering kan være dyr eller ligefrem umulig.

Da der er tale om en husdyrproduktion med en ammoniakemission på over 750 kg pr. år skal emissionen fra husdyrbruget reduceres til et niveau svarende til ammoniakemissionen ved anvendelse af BAT jf. § 25 husdyrgødningsbekendtgørelsen.

3.6.1 **Ammoniak**

Ammoniakemission fra anlægget kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen i stald og/eller lager eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Den maksimale ammoniakemission fastlægges på baggrund af fastlagte grænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

I ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk beregnes det niveau for samlet ammoniakemission, som på godkendelsestidspunktet er vurderet BAT for den pågældende produktion.

BAT-beregningen er bindende for kommunen, dog med mulighed for gennemførelse af konkrete supplerende vurderinger, hvis der findes særlige behov herfor.

Det er op til den enkelte husdyrbruger at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at overholde kravet til maksimal ammoniakemission fra stald-/og gødningslager. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Jf. beregning i husdyrgodkendelse.dk skema 210942, version 2, vil det være proportionelt at stille krav om overholdelse af et samlet ammoniakemissionsniveau på 2.754 kg NH₃-N pr. år i det eksisterende og uændrede anlæg.

Guldborgsund kommune vurderer i det aktuelle tilfælde, at de vejledende krav for de enkelte staldafsnit er gældende for den ansøgte produktion.

Den faktiske ammoniakemission fra det ansøgte anlæg er beregnet til 2.754 kg NH₃-N pr. år.

Krav til overholdelse af BAT i relation til ammoniak er dermed overholdt.

Ammoniakemissionsniveauet er overholdt ved anvendelse af de angivne staldsystemer, dyretyper, m² produktionsareal/overfladeareal på gødningslagre.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi, som er vurderet opnåeligt ved BAT, er der fastlagt relevante og nødvendige drifts- og egenkontrollsvilkår for det valgte staldsystem i tilladelsen.

Kommunens vurdering

Samlet set vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg. Der er indført BAT i det omfang, at kommunen vurderer det proportionelt i det konkrete tilfælde, hvor der er taget hensyn til den pågældende husdyrproduktion og størrelse.

3.7 EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING

Følgende egenkontroller gennemføres jf. ansøger:

- Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser og driftsregnskaber samt egne løbende registreringer.

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Alle vilkår er stillet for at sikre, at forudsætningerne for miljøtilladelsen og frivillige tiltag gennemføres og overholdes. Dette vurderes nødvendigt, da det danner grundlag for vurdering af, at der kan meddeles miljøtilladelse uden, at den ansøgte produktion vil få væsentlig indflydelse på miljøet eller omkringboende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne overvågning, egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøtilladelsen overholdes.

Dokumentationerne foreligger desuden i en form, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

3.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.8.1 **Alternative løsninger**

Der er ikke set på alternative placeringer eller på alternative løsninger, da dette er en ansøgning om tilladelse af eksisterende produktionsanlæg.

Der skal således ikke bygges nyt eller udvides i produktionsareal/gødningslagerareal.

Kommunens vurdering

Guldborgsund kommune vurderer samlet set ikke, at der er alternativer, som vil være bedre end det ansøgte projekt.

3.8.2 **0-alternativ**

Et 0-scenarie vil betyde, at der ikke skal udarbejdes en miljøtilladelse med de forbedringer i forhold til miljøet, dette kan være forbundet med.

4 OFFENTLIGHED OG HØRING

Udkast i høring/naboorientering

Udkastet til miljøtilladelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent.

Udkastet til miljøtilladelse har været i høring hos ansøger, ansøgers konsulent, naboer samt øvrige parter i ca. 2 uger med høringsfrist den 23. juli 2019 jf. § 56 i husdyrloven.

Øvrige parter omfatter de nærmeste naboer, som eventuelt kan blive berørt af dyreholdet.

Omfanget af høringsparter i området omkring ejendommen er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 584 meter

Der er ikke gennemført høring af ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til ejendommen Grønnegadevej 58, ud over de ovenfor anførte, da dette er vurderet af underordnet betydning.

Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden.

5 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningsystem, kan miljøtilladelsen meddeles uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil det ansøgte dyreholdet heller ikke give anledning til væsentligt ændrede forhold for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, lugt, fluer eller det samlede visuelle indtryk af husdyrbruget. Ved overholdelse af de vilkår miljøtilladelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området omkring produktionsanlægget, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøtilladelse til det ansøgte husdyrhold, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i tilladelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan husdyrbruget drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler. Yderligere er det vurderet, at driften kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrbrugloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV. Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningsmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Der er gjort opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

6 BILAG

- Bilag 1: Oversigt over produktionsanlægget
- Bilag 2: Naturnotat – Naturvurdering til § 16 b miljøtilladelse af landbrug, Grønnegadevej 58, 4892 Kettinge
- Bilag 3: Tegning over staldanlæg

BILAG 1 – OVERSIGT OVER PRODUKTIONSANLÆGGET



Figur B1. Oversigtskort.

Table B1. Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

Nr.	Anlæg	Produktionsareal/produktion	Beskrivelse
1	Svinestald	1.333 m ² (Flexgruppe: slagtesvin/smågrise)	Delvist spaltegulv (25-50 % fast gulv)
G1	Gyllebeholder	381 m ² (overfladeareal) 1.530 m ³ (kapacitet)	Naturligt flydelag
G2	Gyllebeholder	159 m ² (overfladeareal) 510 m ³ (kapacitet)	Naturligt flydelag
G3	Fortank	13 m ² (overfladeareal) 46 m ³ (kapacitet)	Betonlåg
S1	Kornsilo	1.000 ton	Korn tippes af i korngrav
S2	Fodersilo	30 ton	Foder indblæses
D	Døde dyr		Større dyr opbevares under kadaverkappe og mindre dyr i containere



GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL § 16 B MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

GRØNNEGADEVEJ 58, 4892 KETTINGE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager.....	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur.....	3
1.1.2	Natura 2000-områder.....	8
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	10

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne fremgår af bilag 3, punkt D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

For de Natura 2000-naturtyper, som endnu ikke er kortlagt som kategori 1-natur (primært søer), skal kommunen vurdere påvirkningen og eventuelt fastsætte vilkår om maksimal deposition af ammoniak. Dette kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

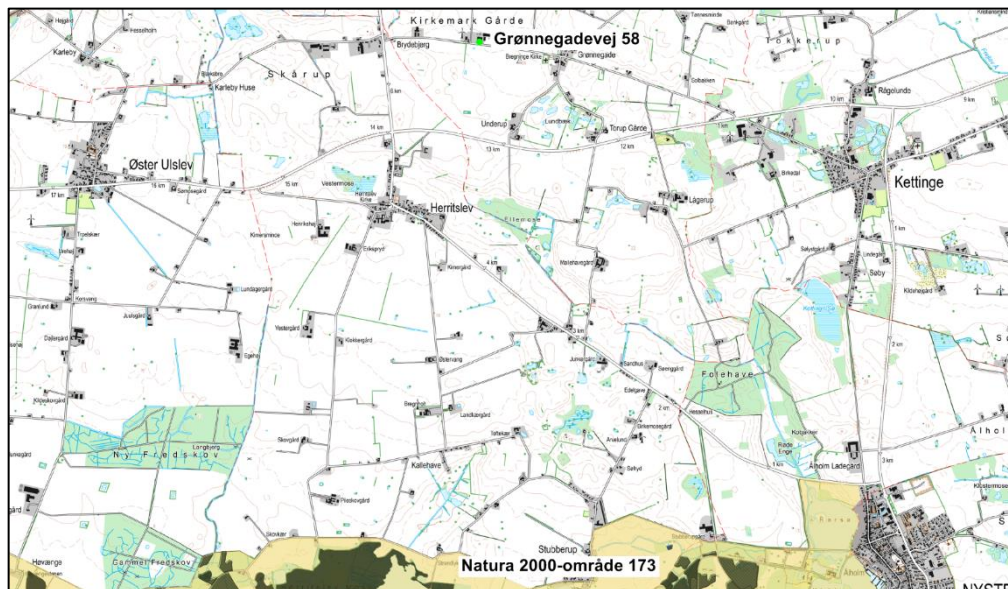
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1000-2500 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i forhold til husdyrbruget på Grønnegadevej 58 er beliggende 4,4 km syd for nærmeste anlæg på husdyrbruget, se kort 1. Naturområdet ligger i den nordlige del af Herritslev mose og er den kortlagte habitatnaturtype 7230 rigkær. Naturområdet ligger i habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83 kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand, som er en del af Natura 2000-område 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.



Kort 1. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000-område 173.

De anbefalede tålegrænser for naturområdet er (jf. Notat fra DCE af 6-9-2018):
7230 rigkær: 15-25 kg N/ha/år

Guldborgsund Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel mod den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge "National - Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal beregnet til 13,7 kg N/ha/år i området omkring naturområderne.

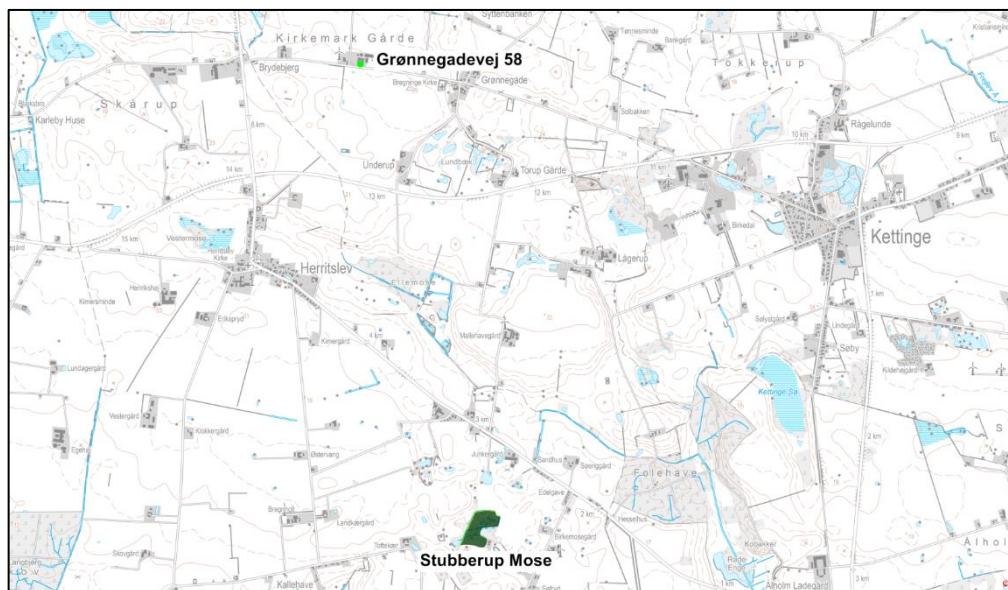
Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i området med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområdet ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder. For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg NH₃-N/ha.

Det nærmeste kategori 2-naturområde er Stubberup Mose, der ligger 3,2 km syd for husdyrbruget, se kort 2. Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet.



Kort 2. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

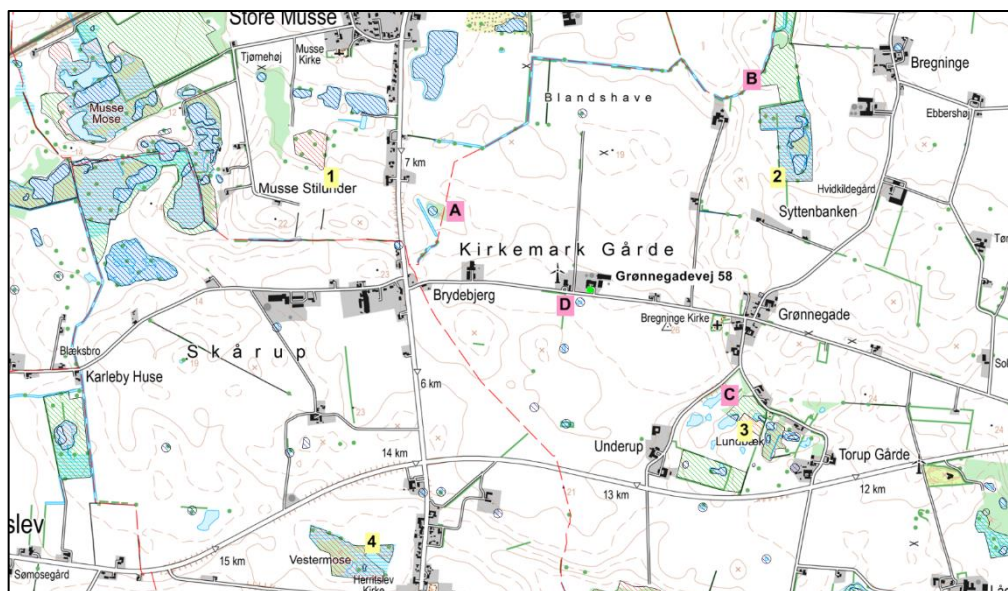
Naturtypernes tålegrænse over for kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde: Notat fra DCE af 6-9-2018.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-15; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-20 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-30 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-30)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 14 kg N/ha i området, hvor husdyrbruget på Grønnegadevej 58 ligger jf. "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal.

I området omkring husdyrbruget ligger nogle naturtyper og skove, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merdepositionen af kvælstof fra henholdsvis den ansøgte drift og efter 8-års reglen er beregnet på kategori 3-naturen i det elektroniske ansøgningssystem. Ved 8-års reglen skal kommunen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer, der er godkendt, tilladt eller anmeldt i løbet af de seneste 8 år i beregningen af merdepositionen.



Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-4) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A-D).

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved Grønnegadevej 58.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merdeposition (nudrift)	Beregnet merdeposition (8-års drift)
1. 1,28 km NV	Mose		0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha
2. 875 m NØ	Mose	rigkær	0,1 kg NH ₃ -N/ha	0,1 kg NH ₃ -N/ha
3. 850 m SØ	Overdrev		0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha
4. Vestermose 1,5 km SV	Mose	Rigkær, spidssnudet frø	0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha

En søgning i Naturdata på Miljøportalen viser, at mosen i lokalitet 1 er besigtiget i sommeren 2017. Den består af pilekrat og lysåbne græsarealer med især draphavre og meget kæmpe bjørneklo. Naturtilstanden dårlig (V).

Mose i lokalitet 2 er besigtiget i sommeren 2015. Mosen er mest fugtig i de centrale og østlige dele – stedvist med præg af væld og rigkær - og med god naturtilstand. Mosen afgræsses i denne del, hvilket bl.a. kan bekræftes af luftfoto. Den øvrige del af mosen er mere påvirket af næring, og her vokser almindeligt forekommende fugtigbundsplanter. Den samlede naturtilstand er vurderet som moderat (III).

I en afstand af 850 m sydøst for husdyrbruget ligger et lille overdrev (lokalitet 3). Overdrevet er besigtiget i sommeren 2015, og på det tidspunkt blev det afgræsset af får. Det er domineret af almindelig hvene, gul snerre og liden klokke, men fremtræder ellers ret artsfattigt. Naturtilstanden er vurderet som moderat (III).

Vestermose (lokalitet 4) en varieret mose med bl.a. ellesump, star-sump og partier med rigkær. Mosen er besigtiget i efteråret 2009, hvor der bl.a. blev registreret bilag IV-padden spidssnudet frø.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af 110 m syd for husdyrbruget og 730 m nordvest for husdyrbruget ligger to vandhuller (punkt A og D på kort 3). Mod nordøst og sydøst ligger to enge (lokalitet B og C på kort 3) i en afstand af henholdsvis ca. 1,06 km (punkt B) og ca. 800 m fra husdyrbruget. Begge engområder er ved besigtigelse i sommeren 2015 vurderet til at have ringe naturtilstand. Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg NH₃-N/ha i de beskyttede naturtyper, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i de nærmeste naturområder med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Da det fastsatte beskyttelsesniveau for ammoniaktilførsel er overholdt, vurderer Kommunen, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende Natura 2000-område på en måde, der hindrer målopfyldelsen for området. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på Grønnegadevej 58 er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Grønnegadevej 58 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

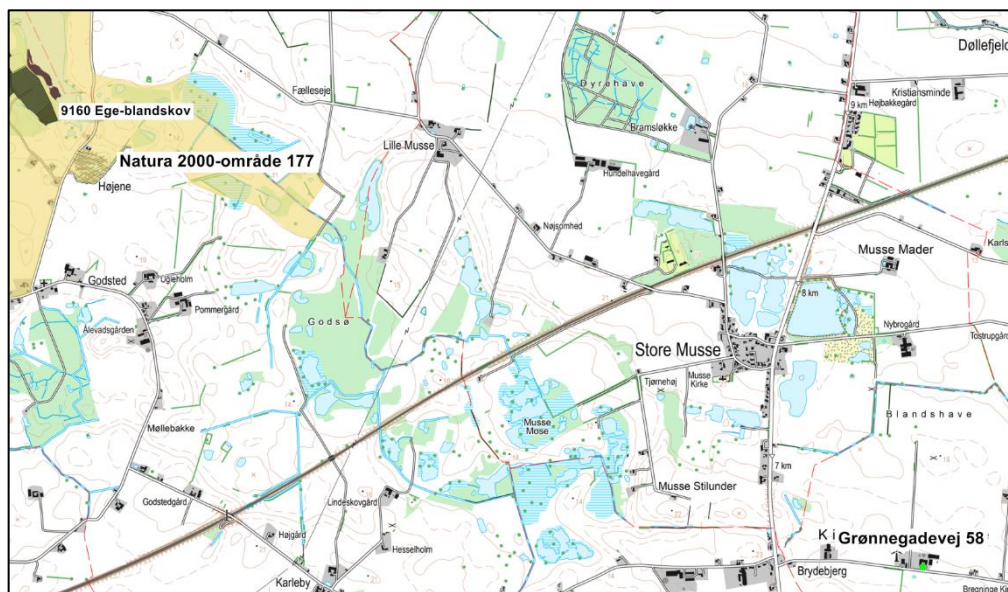
1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til husdyrbruget er område nr. 177 Maribosøerne, der ligger ca. 3,9 km nordvest for husdyrbruget. Natura 2000-området består af habitatområde 156 og fuglebeskyttelsesområde 87, se kort 4. Natura 2000-området udgør Danmarks største naturligt næringsrige søer, hvor mange arter af vandplanter er udbredt, bl.a. kransnålgær. Søerne er rene, lavvandede og med rig undervegetation (jf. basisanalyser for Natura 2000-området). Danmarks største bestand af vandplanten Stor Najade findes her, og planten er udbredt i alle tre søer sammen med fisken Pigsmerling. Søerne omgives af et kuperet bakkelandskab. Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.



Kort 4. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste Natura 2000-område og nærmeste habitatnaturtyper i Natura 2000-område 177.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område 177 Maribosøerne (H156 og F87).

Udpegningsgrundlag for habitatområde H156 Maribosøerne		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Rigkær (7230)
	Kransnålalgesø (3140)	Bøg på mor (9110)
	Næringsrig sø (3150)	Bøg på muld (9130)
	Brunvandet sø (3160)	Bøg på kalk (9160)
	Kalkoverdrev (6210)	Ege-blandskov (9160)
	Tidvis våd eng (6410)	* Skovbevokset tørvemose (91D0)
	Urtebræmme (6430)	* Elle- og askeskove (91E0)
	Hængesæk (7140)	
	* Avneknippemose (7210)	* angiver prioriteret naturtype eller art
Arter:	Sumpvindelsnegl	Stor Vandsalamander
	Pigsmørling	Bredøret Flagermus

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F87 Maribosøerne		
Arter:	Rørdrum	Blishøne (rastende)
	Grågås (rastende)	Hvepsevåge
	Knarand (rastende)	Havørn
	Skeand (rastende)	Rørhøg
	Taffeland (rastende)	Trane
	Troldand (rastende)	Fjordterne
	Lille Skallesluger (rastende)	

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-området er 9160 ege-blandskov, der ligger ved den sydvestlige ende af Hejrede sø ca. 5,5 km nordvest for husdyrbruget. Habitatnaturtypens tålegrænse for kvælstof er 10-20 kg N/ha, jf. Notat fra DCE af 6-9-2018. Baggrundsbelastningen med kvælstof er 13,8 kg N/ha i området, hvor habitatnaturtypen ligger jf. "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal.

Den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget er beregnet til 0,0 kg N/ha i habitatnaturtypen.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Grønnegadevej 58 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 168 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Tabel 5, sidst i dokumentet).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Bilag IV-arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af tabel 5, sidst i dokumentet.

Padder

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at inden for en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.



Kort 5. Beliggenheden af beskyttede vandhuller (blå stribet signatur) ved husdyrbruget. Den røde streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

Tabel 4. Beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget.

	Afstand fra anlæg	Retning	Totaldeposition	Merdeposition nudrift	Merdeposition 8-års drift
Vandhul	110 m	S	1,7 kg NH ₃ -N/år	0,5 kg NH ₃ -N/år	0,5 kg NH ₃ -N/år

Inden for en afstand af 300 m fra husdyrbruget er der et enkelt vandhul, se kort 5. En beregning af ammoniakdepositionen fra den ansøgte produktion fremgår af tabel 4.

Der er foretaget besigtigelse af vandhullet d. 15-5-2009 på baggrund af en forespørgsel fra ejeren. Her blev det konstateret, at vandhullet var meget tilgroet med pil, og at det derfor var ringe egnet som yngle- og rasteområde for bilag IV-padder.

Flagermus

Potentielle levesteder for flagermus findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 3-5 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (Tabel 5, sidst i dokumentet med beskrivelser af bilag IV-arter). Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger eller fældning af større træer.

Andre bilag IV-arter, sårbare eller fredede arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der inden for området findes andre bilag IV-arter end padder og flagermus. Endvidere er der ikke kendskab til forekomst af andre sjældne, sårbare eller fredede arter inden for området.

Kommunens vurdering

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merdeposition med kvælstof fra stald og lager. Da den beregnede merdeposition er mindre end 1,0 kg NH₃-N/år medfører det ikke ændringer i. Kommunen vurderer derfor, at det potentielle yngle- og rastested for bilag IV-padder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Tabel 5. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden manglefuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Trolldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskrånninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedeblad, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Grønbroget Tudse	<p>Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart".</p> <p>Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Krebseklo.</p>
Stor kærguldsmed	<p>Horreby Lyng og Listrup Lyng.</p>	<p>Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.</p>
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårfuelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	<p>Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	<p>Tilgroning, vandstandssænkning.</p>

